

Hof Ten IJzer (Lo-Reninge, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018L29

December 2018

ARCHEOLOGIENOTA met uitgesteld traject (niet gefaseerd) 2016K454

WERFBEGELEIDING (eindverslag in opmaak) 2018K323

ARCHEOLOGIENOTA met uitgesteld traject (gefaseerd) 2018L29

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert & Raph De Brant

Wetenschappelijke begeleiding: Dieter Demey

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 1:	Resultaten van het bureauonderzoek	6
1.1	Beschrijvend gedeelte	6
1.1.1	Administratieve gegevens	6
1.1.2	Juridische context	8
1.1.3	Randvoorwaarden	8
1.1.4	Onderzoekskader	9
1.1.5	Ruimtelijke situering	9
1.1.6	Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief	11
1.1.7	Archeologisch potentieel	15
1.1.7.1	<i>Methode</i>	15
1.1.7.2	<i>Fysisch geografische situatie</i>	15
1.1.7.3	<i>Bekende archeologische vindplaatsen</i>	15
1.1.7.4	<i>Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader</i>	16
1.1.7.5	<i>Verstoringshistoriek</i>	16
1.2	Assessmentrapport	17
1.2.1	Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens	17
1.2.1.1	<i>Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)</i>	18
1.2.1.2	<i>Geologie</i>	19
1.2.1.2.1	Tertiair	19
1.2.1.2.2	Quartair	21
1.2.1.3	<i>Bodem</i>	22
1.2.1.3.1	Bodemtypes	22
1.2.1.3.2	Bodemerosie	23
1.2.1.4	<i>Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop</i>	24
1.2.1.5	<i>Hydrografie</i>	26
1.2.2	Gekende archeologische waarden	27
1.2.2.1	<i>Historisch en cartografisch onderzoek</i>	27
1.2.2.1.1	Historische achtergrond	27
1.2.2.1.2	Historische kaarten	28
1.2.2.1.3	Huidige gebruik en verstoringen	35
1.2.2.2	<i>Beschrijving van de gekende archeologische waarden</i>	38

1.2.2.3	<i>Projectgebied gesitueerd ten aanzien van zijn landschappelijk en culturele kader</i>	40
1.3	Conclusie	41
Deel 3:	Bibliografie.....	43
Deel 4:	Bijlagen	44

FIGURENLIJST (2018L29)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	7
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).....	7
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 (bron: Geopunt)....	10
Figuur 4: schematische visualisatie van de geplande werken.....	13
Figuur 5: weergave van de zone die bedreigd wordt door de geplande werken met aanduiding van de reeds gesloopte delen en de nog te slopen delen met de aanwezige onderkeldering.	14
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (bron: Geopunt).	18
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (bron: Geopunt).	20
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (bron: Geopunt).	21
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (bron: Geopunt).	22
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (2016) (bron: Geopunt)..	23
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).	24
Figuur 12: Hoogteverloop van het projectgebied (van noord naar zuid) volgens de profiellijn weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).	25
Figuur 13: Projectgebied weergegeven met de verschillende waterlopen op het DHMV (bron: Geopunt).	26
Figuur 14: Projectgebied bij benadering weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: KBR)	28
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt)	29
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt)	29
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van 1883 met aanduiding van de nieuw aangelegde Steenweg naar Noordschote (Bron: COD Sint-Vincentius vzw).....	30
Figuur 18: Toestand site in 1883-1891 en 1919 (Bron: COD Sint-Vincentius vzw)	30
Figuur 19: Vernieling Reninge WO I: kerk met daarboven het vernielde rusthuis, rechts boerderij rondom de verdedigingslinie (Bron: COD Sint-Vincentius vzw, Hof Ten IJzer Lo-Reninge, 2009, p.19).....	31
Figuur 20: Projectgebied op de loopgravenkaart (Bron: Linesman - Reninge - 20 - 20SW - 3A - 050517 - S)	32
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de loopgravenkaart (Bron: Linesman - Reninge - 20-20SW-3A-050517-S)	32
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de loopgravenkaart (Bron - Linesman - Reninge -10 Armee Belge - 10 Reninge – 0918	33
Figuur 23: Toestand site 1980 en 1990 (Bron: COD Sint-Vincentius vzw, Hof Ten IJzer Lo-Reninge, 2009, p.19.)	34
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....	35
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt)	36

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....	36
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt).....	37
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België met aanduiding van de CAI-polygonen (Bron: Geopunt).....	38
Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 t.a.v. zijn cultuurhistorisch kader (Bron: Geoportaal)	40
Figuur 30: Syntheseplan weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt)	42

TABELLENLIJST (2018L29)

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.	17
Tabel 3: Overzicht van de historische situatie van de historische kaarten.	34
Tabel 4: Overzicht van de aanwezige CAI.	39

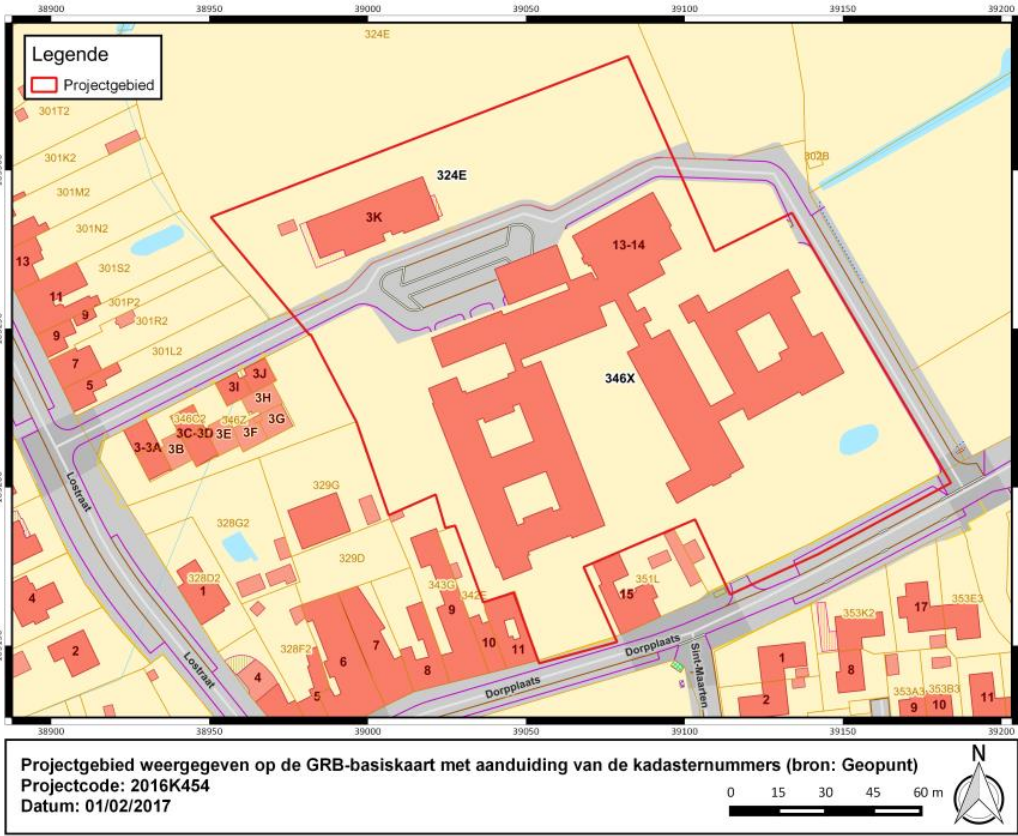
Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

1.1.1 Administratieve gegevens

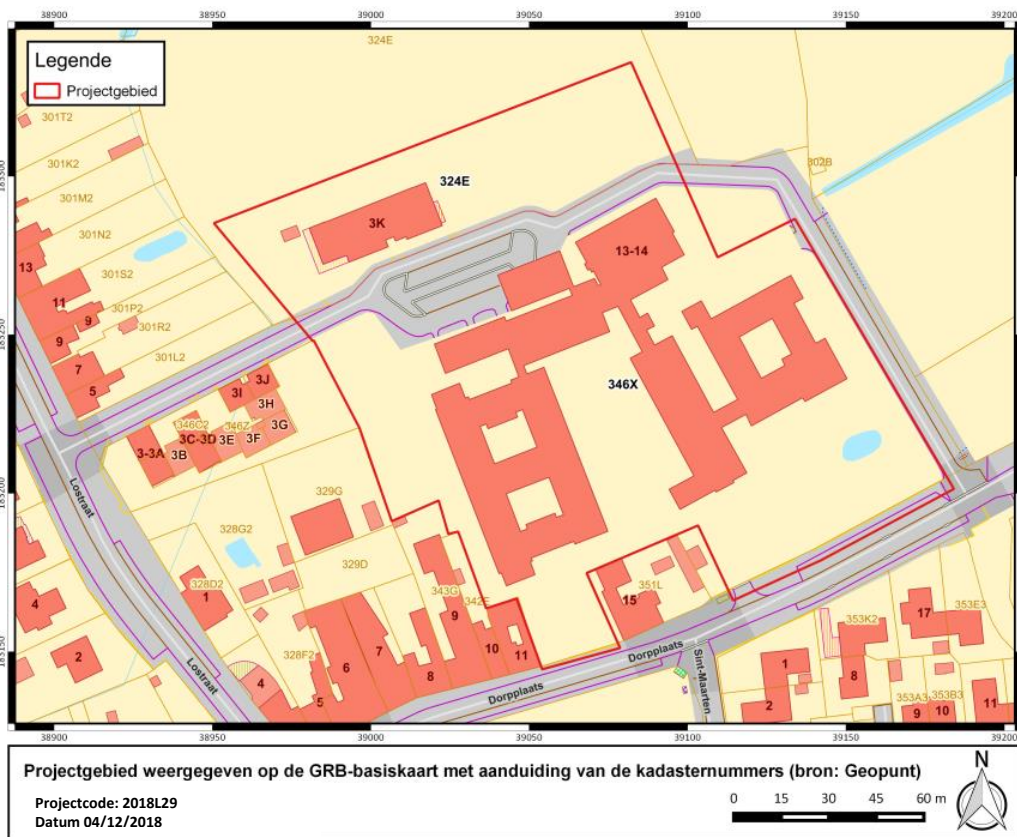
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Projectcode	2018L29	
b) Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan	/	
c) De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Lo-Reninge
	Deelgemeente	
	Postcode	8647
	Adres	Dorpplaats 8647 Lo-Reninge
	Toponiem	Hof Ten IJzer
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 38887 Y _{min} = 183127 X _{max} = 39203 Y _{max} = 183346
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Lo – Reninge, Afdeling 3, Sectie B, nr's 346x & 324 ^e	

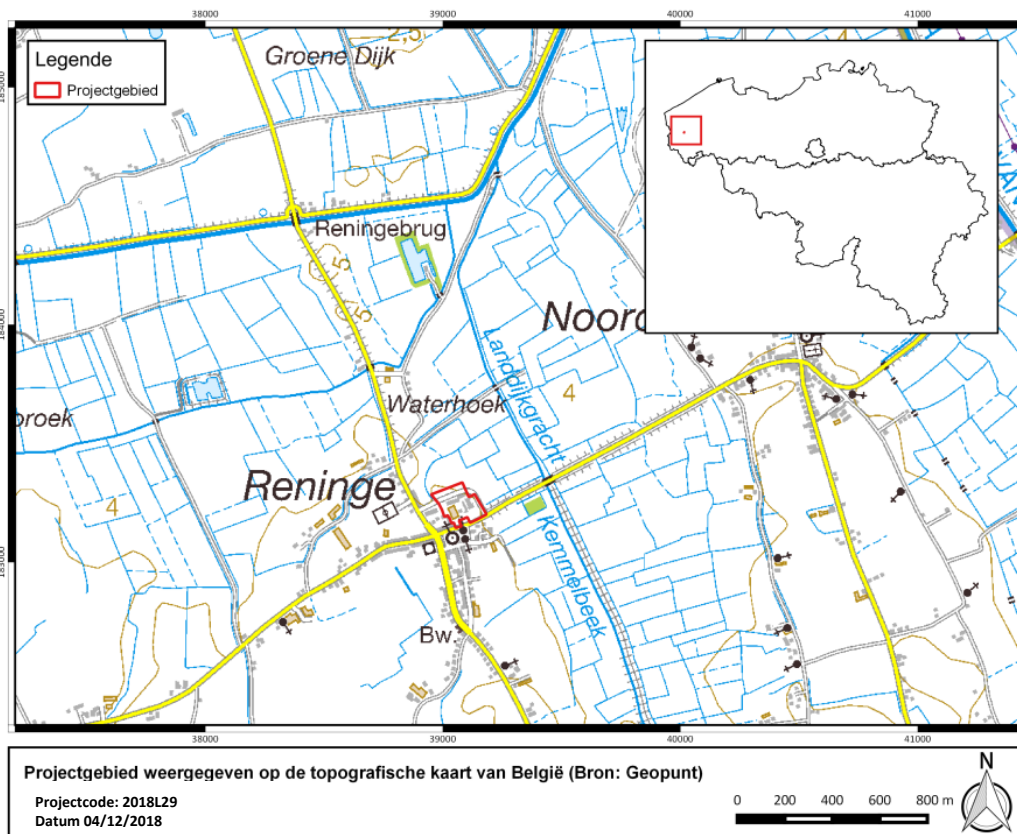
	 Figuur 1
f) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2
g) De begin- en einddatum van de uitvoering van het onderzoek	December 2018
h) De relevante termen uit de thesauri bij de Inventaris Onroerend Erfgoed die van toepassing zijn op het onderzochte gebied, de eventuele archeologische site en het onderzoek zelf	Bureauonderzoek

i) Overzichtsplan met
afbakening van
verstoorte zones

Figuur 5

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt)

1.1.2 Juridische context

Het projectgebied bevindt zich in een zone die volgens het gewestplan bestemd is als woongebied. Het oostelijke deel van het projectgebied, met oppervlakte van 3.000m², ligt in agrarisch gebied. Het projectgebied bevindt zich noch in een archeologische site, noch in een vastgestelde archeologische zone, noch in een zone waar geen archeologie te verwachten valt.

Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1.000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3.000 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt ca. 2.3 ha en de ingreep in de bodem meer dan 1.000m²; waardoor een archeologienota of nota vereist is in de vergunningsaanvraag.

1.1.3 Randvoorwaarden

Er werd eerder al een stedenbouwkundige vergunning afgeleverd voor het zelfde projectgebied, in 2017, op basis van een eerdere archeologienota met uitgesteld traject, 2016K454. Deze werd opgemaakt met het oog op archeologisch onderzoek in uitgesteld traject aangezien het te onderzoeken terrein actief wordt gebruikt voor de uitbating van een woonzorgcentrum. De vergunningsaanvraag omvatte onder meer het slopen van gebouwen die voorafgaand aan de vergunning nog in gebruik waren en enkel gesloopt werden indien de nieuwbouw werd vergund.

Op basis van deze vergunning en de eerdere archeologienota, 2016K454, werd een deel van de gebouwen reeds gesloopt met werfbegeleiding (2018K323) zoals voorzien in het desbetreffende Programma van Maatregelen. Het eindverslag hiervan is nog in opmaak. Er werden geen archeologische sporen of diepe verstoringen vastgesteld.

Sinds de opmaak van de vorige archeologienota wijzigde de *modus operandi* van de uit te voeren werken intussen op een dergelijke schaal dat een nieuwe archeologienota moet worden opgemaakt, waarbij ook een fasering van de uit te voeren werken wordt opgenomen. In de praktijk is het immers niet mogelijk de werking van het woonzorgcentrum stil te leggen voor de bouwwerken waardoor de werken in fasen zullen verlopen waarbij de continuïteit van de werking van het woonzorgcentrum wordt voorzien. Dit betekent dat ook het archeologisch vooronderzoek in fasen zal moeten worden uitgevoerd. Hierbij is het noodzakelijk dat elke onderzochte fase kan afgerond en vrijgegeven worden, zodat de aannemer kan starten met de bouwwerken. Er zal immers pas naar een volgende fase kunnen worden overgegaan indien de vorige fase volledig is afgewerkt.

Daarom wordt geopteerd voor een archeologienota met uitgesteld traject waarbij een fasering wordt opgenomen. Deze archeologienota zal per fase leiden tot een nota. Indien nodig wordt het archeologisch traject per fase verder gevolgd tot de onderzochte fase kan worden vrijgegeven.

1.1.4 Onderzoekskader

Aanleiding van onderhavig bureauonderzoek vormt de geplande realisatie van assistentiewoningen. Het projectgebied wordt in deze studie projectgebied Hof ten IJzer genoemd.

Met onderhavig bureauonderzoek wordt de eerste stap gezet van archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een bekrachtigde archeologienota en aldus de behartiging van de archeologische belangen binnen de planrealisatie conform het actueel Vlaams erfgoedbeleid.

Het archeologisch vooronderzoek betracht vooreerst archeologische artefacten en sites op te sporen binnen de grenzen van projectgebied Hof ten IJzer. Finaal formuleert het archeologisch vooronderzoek een beargumenteerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied en hoe hiermee om te gaan in het kader van de planuitvoering.

Er werd in het verleden reeds archeologisch onderzoek uitgevoerd binnen de grenzen van het plangebied, het betreft de werfbegeleiding (2018K323) die werd voorzien in eerdere archeologienota (2016K454) naar aanleiding van de sloop van het noordelijke gebouw. Hierbij werden geen relevante archeologische sporen waargenomen, het eindverslag is in opmaak. Het terrein waarop het gesloopte gebouw zich bevond werd weerhouden in deze archeologienota aangezien geen verstoring van het archeologisch niveau kon aangetoond worden.

1.1.5 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen in het centrum van Reninge, deelgemeente van Lo-Reninge, in de provincie West-Vlaanderen. Reninge ligt binnen de driehoek Diksmuide-Ieper-Poperinge. De belangrijke verbindingsweg Oostvleteren – Reninge -Noordschote -Merkem dwars de dorpskern van Reninge. De locatie wordt omgeven door de Steenweg Reninge-Noordschote ten zuiden en de Lostraat ten westen. De Sint-Rictrudiskerk en de dorpskern situeren zich precies ten zuiden van de locatie.

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 (bron: Geopunt)

1.1.6 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief

Deel afbraak van bestaande bebouwing en het bouwen van nieuwe assistentiewoningen.

Totale oppervlakte terrein: 22.945 m², waarvan 10.800m² door de geplande werken bedreigd wordt.

Te slopen gebouwen: 2.580m², waarvan 830m² onderkelderd (zie figuur 5).

Op de site bevinden zich momenteel verschillende gebouwen. Het gaat om een woonzorgcentrum dat deels begin jaren '80, deels begin jaren '90 is gebouwd.

Een deel van het gebouw uit de jaren '90 wordt behouden en gerenoveerd. Het gaat om de zuidwestelijke vleugel, voor personen met dementie. Deze vleugel is opgebouwd als twee aangrenzende vierkanten, telkens met binnentuin, en bestaat uit een gelijkvloers met dak waarbij de zolder dient als technische ruimte. Dit gebouw is niet onderkelderd.

De meest oostelijke vleugel, een gebouw uit de jaren '80 wordt behouden zonder bijkomende grondverstorende werken. Dit is het gebouw dat als 'oud klooster' wordt aangeduid, maar in feite een nieuwbouw uit de jaren '80 is. Dit gebouw is opgebouwd al een vierkant met een binnentuin en bestaat uit een gelijkvloers met een zadeldak waarbij de zolder dient als technische ruimte en bergruimte. Dit gebouw is deels onderkelderd ter hoogte van de keuken.

In het noorden van het projectgebied staat een geïsoleerd gebouw van recentere datum. Dit gebouw staat aangegeven als 'het havenhuis'. Hier bevinden zich leefgroepen voor personen met niet aangeboren hersenletsel. Ook dit gebouw blijft intact.

De overige bebouwing wordt gesloopt. Hiervan is enkel het gedeelte met kamers ten zuidwesten van het 'oud klooster', een hoogbouw van 830m² met meerdere verdiepingen, volledig onderkelderd.

De uitvoering van deze werken zal in vier fasen gebeuren.

In een eerste fase worden de ONO-WZW-georiënteerde gebouwen gesloopt en wordt op dit terrein een nieuwbouw gerealiseerd van ca. 2.800m². Deze nieuwbouw wordt deels onderkelderd en gefundeerd op een dieptefundering (paalfundering). In het onderkelderde gedeelte (ca. 1.000m²) dient rekening gehouden met een verstoring tot een diepte van ca. 4 m. Er is 1 lift die tot in de kelder gaat waarbij de liftput tot 5,5m. wordt voorzien. In het niet onderkelderde gedeelte (ca. 1.800m²) dient rekening gehouden met verstoring van de bodem tot een diepte van ca. 1.2m in het kader van de geplande fundering, en nutsleidingen. Op de locaties van de paalfunderingen zelf is de bodem lokaal zeer diep verstoord tot op het relevante geologisch niveau. De regenwaterputten, septische putten en bijhorende nutsleidingen worden voorzien in een zone van 10m naast de kelder, onder het dienstenplein. Daar kan men uitgaan van een bodemverstoring tot ca. 4m. De gebouwfunctie van het te slopen pand wordt tijdelijk overgenomen door ingebruikname van containers tussen het te renoveren rusthuis en de te slopen onderkelderde hoogbouw.

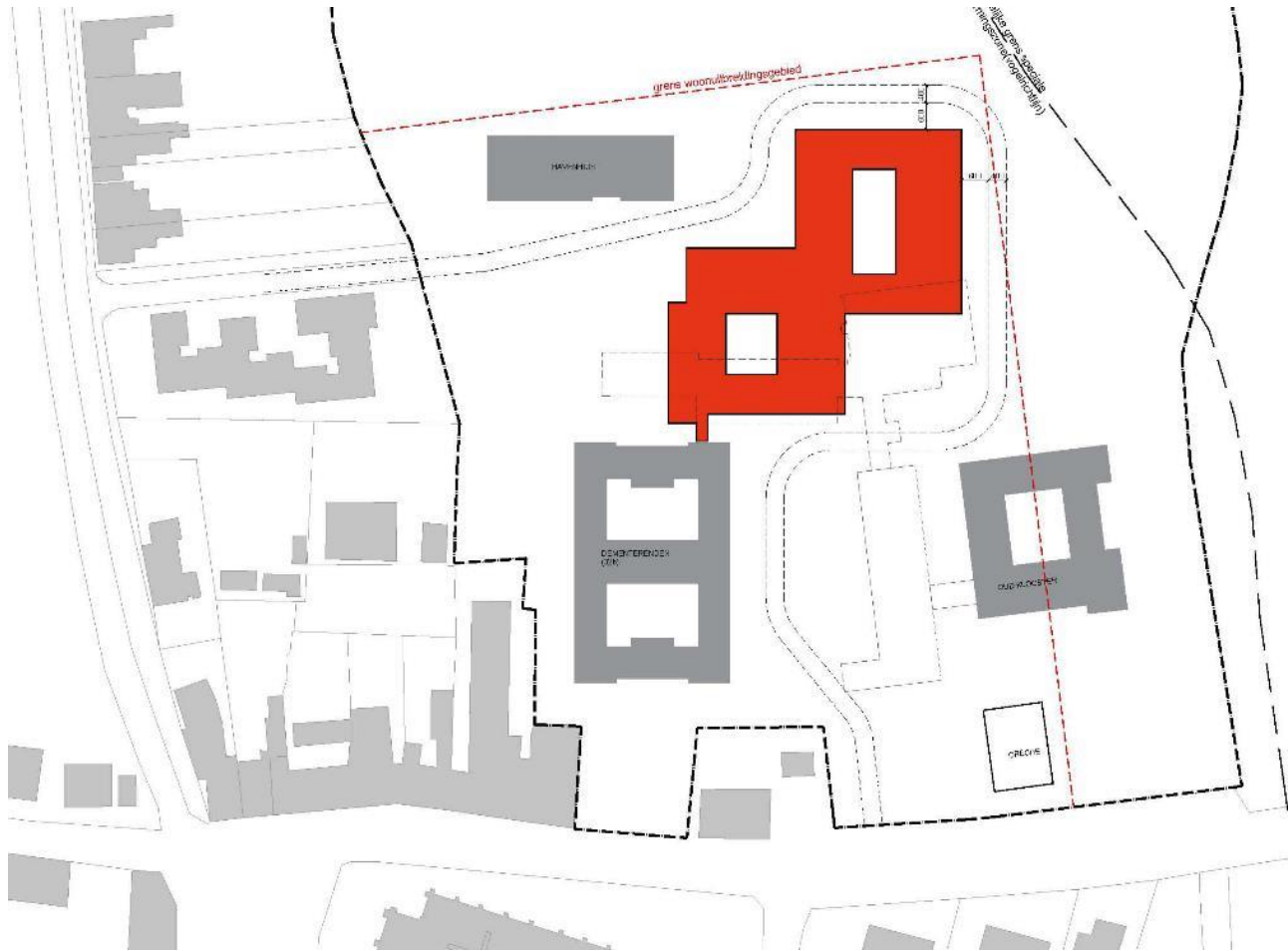
In de tweede fase, na het beëindigen van de nieuwbouw, wordt een zone die in functie van de sloop en nieuwbouwwerken als werfzone werd voorbehouden, onder andere voor de opslag van materiaal, de werfcontainers en werfburelen en dergelijke, vrijgemaakt en vervolgens aangelegd als groenzone.

In een derde fase wordt het terrein tussen de onderkelderde hoogbouw en het te renoveren rusthuis vrijgemaakt. Hier bevonden zich de tijdelijke containers waarvan de functie wordt overgenomen door de nieuwbouw. Op deze locatie is groenaanleg voorzien.

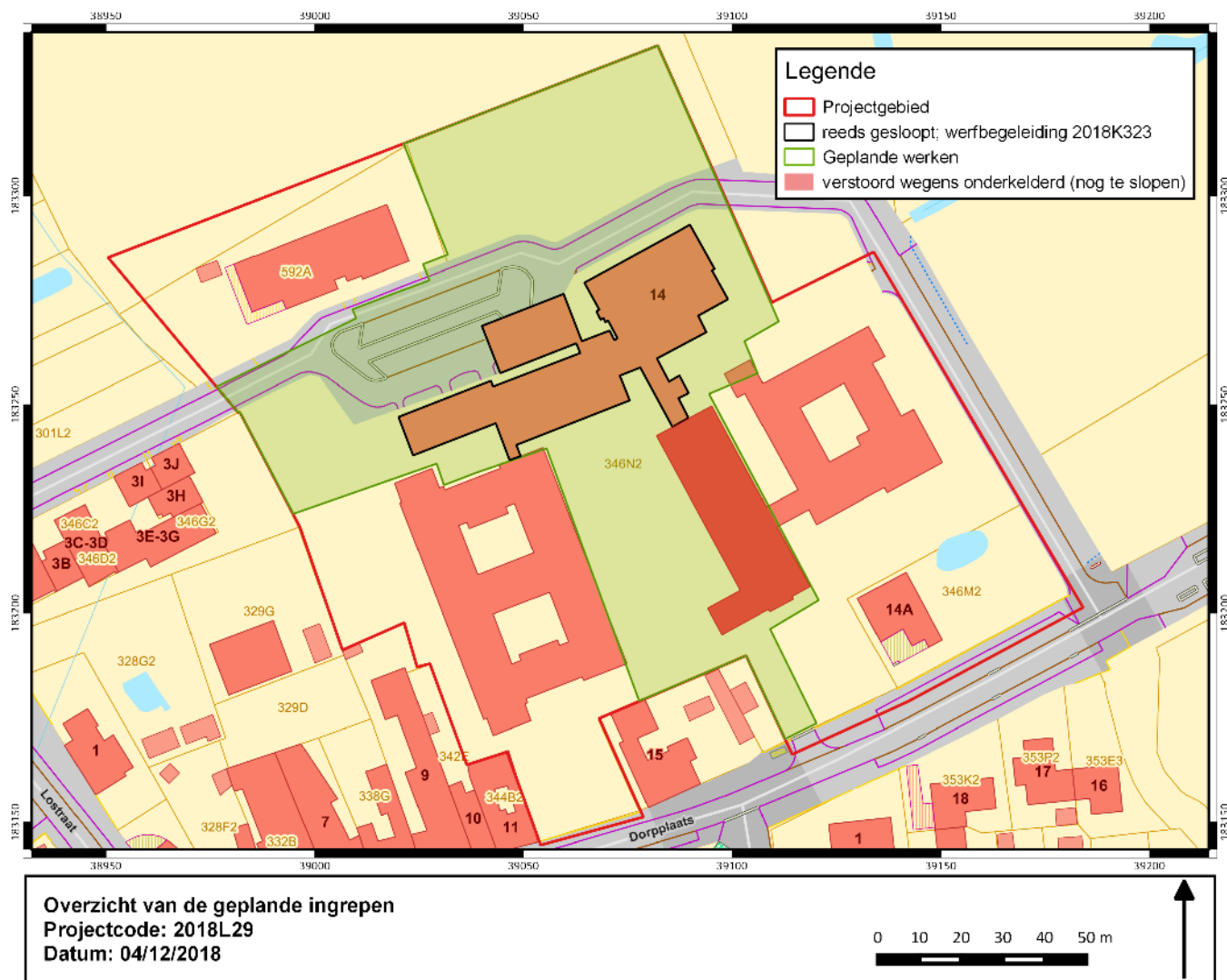
In een vierde en laatste fase wordt de onderkelderde hoogbouw gesloopt. De bewoners van dit gebouw worden in de nieuwbouw gehuisvest, waarna de dementieafdeling tijdelijk naar hier verhuisd in afwachting van de renovatie van de dementieafdeling. Na het afwerken van deze renovatie verhuizen de bewoners terug naar hun afdeling en kan het gebouw gesloopt worden. Na de sloop wordt in deze zone groenaanleg voorzien.

De voorlopige planning is als volgt: aanvang fase 1 (sloop): december 2018. Aanvang fase 2 (vrijmaken werfzone): januari 2020. Aanvang fase 3 (vrijmaken containerzone): december 2020. Aanvang fase 4 (sloop hoogbouw): medio 2022.

Voor een uitgebreide bespreking en visualisatie van de geplande werken, zie bijlage 1.

Figuur 4: schematische visualisatie van de geplande werken met sloop in stippellijn en nieuwbouw in rood. De gesloopte zones zonder nieuwbouw worden als groenzone heraangelegd.

Figuur 5: weergave van de zone die bedreigd wordt door de geplande werken met aanduiding van de reeds gesloopte delen en de nog te slopen delen met de aanwezige onderkeldering.

1.1.7 Archeologisch potentieel

1.1.7.1 Methode

Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

1.1.7.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen. De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad van het archeologische erfgoed.

Volgend kaartmateriaal werd geconsulteerd t.b.v. de aardkundige analyse van de projectlocatie:

- Tertiair geologische kaart van Vlaanderen
- Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart
- Geomorfologische kaart

1.1.7.3 Bekende archeologische vindplaatsen

Dit wijst op vindplaatsen waar de fysieke neerslag van menselijke activiteiten uit het verleden reeds werd vastgesteld en gedocumenteerd. Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het projectgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed geraadpleegd.

1.1.7.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Om bij deze casus inzicht te verwerven over de archeologische indicatoren in het plangebied werd onderstaand historisch kaartmateriaal geanalyseerd:

Bron	Jaartal
Kaart van Ferraris	1771-1777
Atlas der Buurtwegen	1843-1845
Popp Kadasterkaarten	1842-1879
Kadasterkaart	1883
Plan	1883-1891
Plan	1919
Loopgravenkaart	1918
Plan	1980
Plan	1990

Op basis van dit kaartmateriaal kan het landgebruik vanaf de tweede helft van de 16de eeuw vastgesteld worden en de eventuele gevolgen ervan op het archeologisch bodemarchief ingeschat worden.

Deze gegevens werden aangevuld met informatie afkomstig uit archeologische en historische literatuur, daarnaast is ook gebruik gemaakt van data over de lokale toponymie en geschiedenis.

De keuze van de bronnen is gebaseerd op graad van relevantie en toegankelijkheid.

Om het cultuurhistorische kader van het projectgebied in kaart te brengen, werd het kaartmateriaal beschikbaar op Geoportaal geconsulteerd.

1.1.7.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van de planlocatie bepaalt in belangrijke mate de gaafheid en bewaringsgraad van het archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, verslagen van bodemonderzoeken of informatie uit de aardwetenschappelijke kaarten een grote rol spelen bij het correct inschatten van de aanwezigheid en van de bewaringstoestand van de archeologische resten.

Er werd tevens een plaatsbezoek uitgevoerd, hierbij bleek een deel van de gebouwen onderkelderd (zie figuur 5).

1.2 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

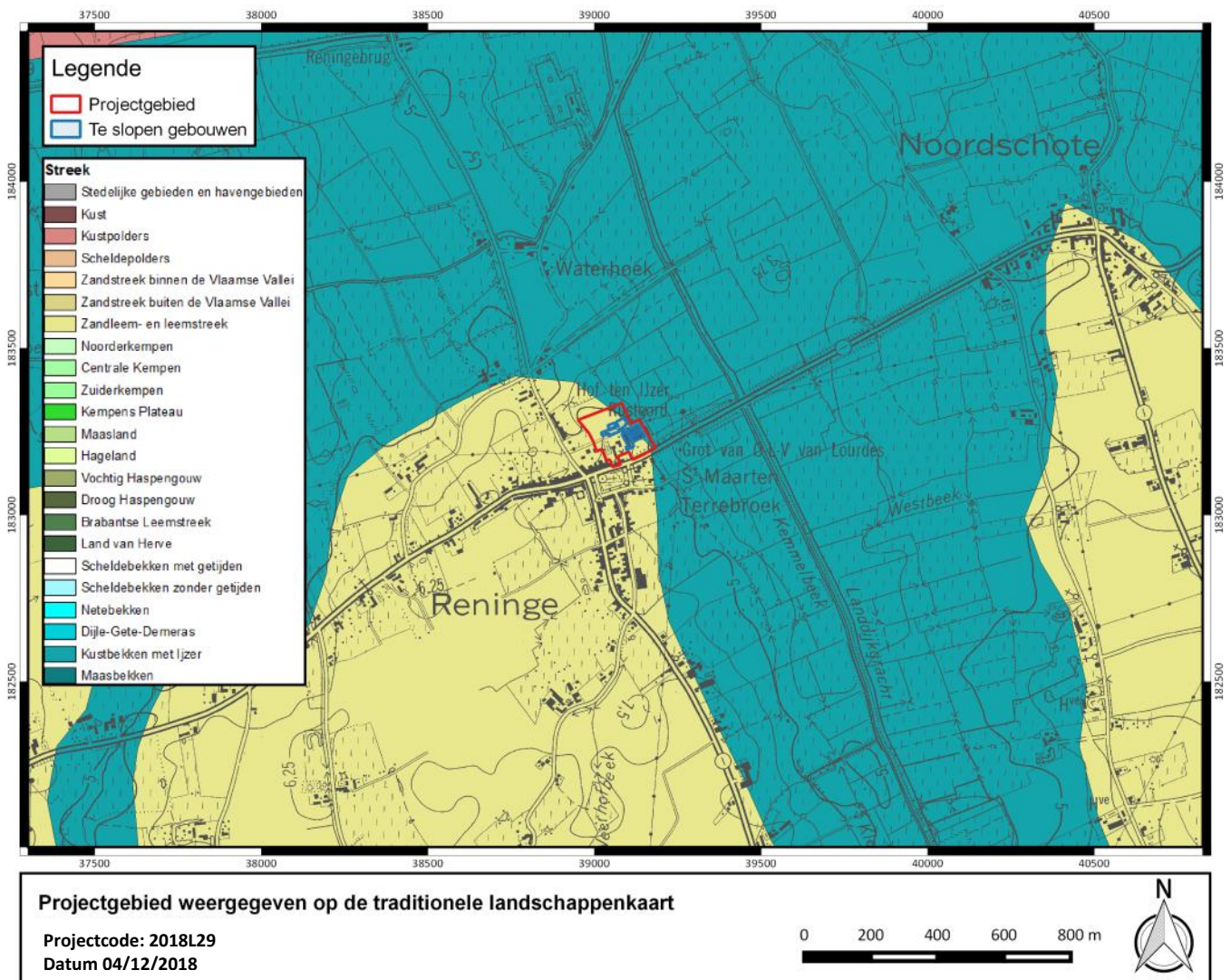
1.2.1 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

<i>Bron</i>	<i>Informatie</i>
Traditionele landschappenkaart	Kustbekken met IJzer en zandleem- en leemstreek
Tertiair	Lid van Aalbeke (Fm Kortrijk) en Lid van Kortemark (Fm Tielt)
Quartair	Type 3: fluviatiele afzetting/eolische afzetting Type 3c: fluviatiele afzetting/eolische afzetting/getijdenafzetting
Bodemtypes	Lep, Lcaz, Pcc, Lepz en OB
Potentiële bodemerosie	Zeer laag tot verwaarloosbaar
Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen	Gemiddelde hoogte ca. 6,5 m, helling naar het noorden
Hydrografie	IJzerbekken (Ieper-Ambacht) Waterlopen: Landdijkgracht en naamloze waterlopen

1.2.1.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)

De oostzijde van het projectgebied is gelegen in het kustbekken met IJzer terwijl het westelijke deel van het projectgebied gelegen is in de zandleem- en leemstreek.

Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (bron: Geopunt).

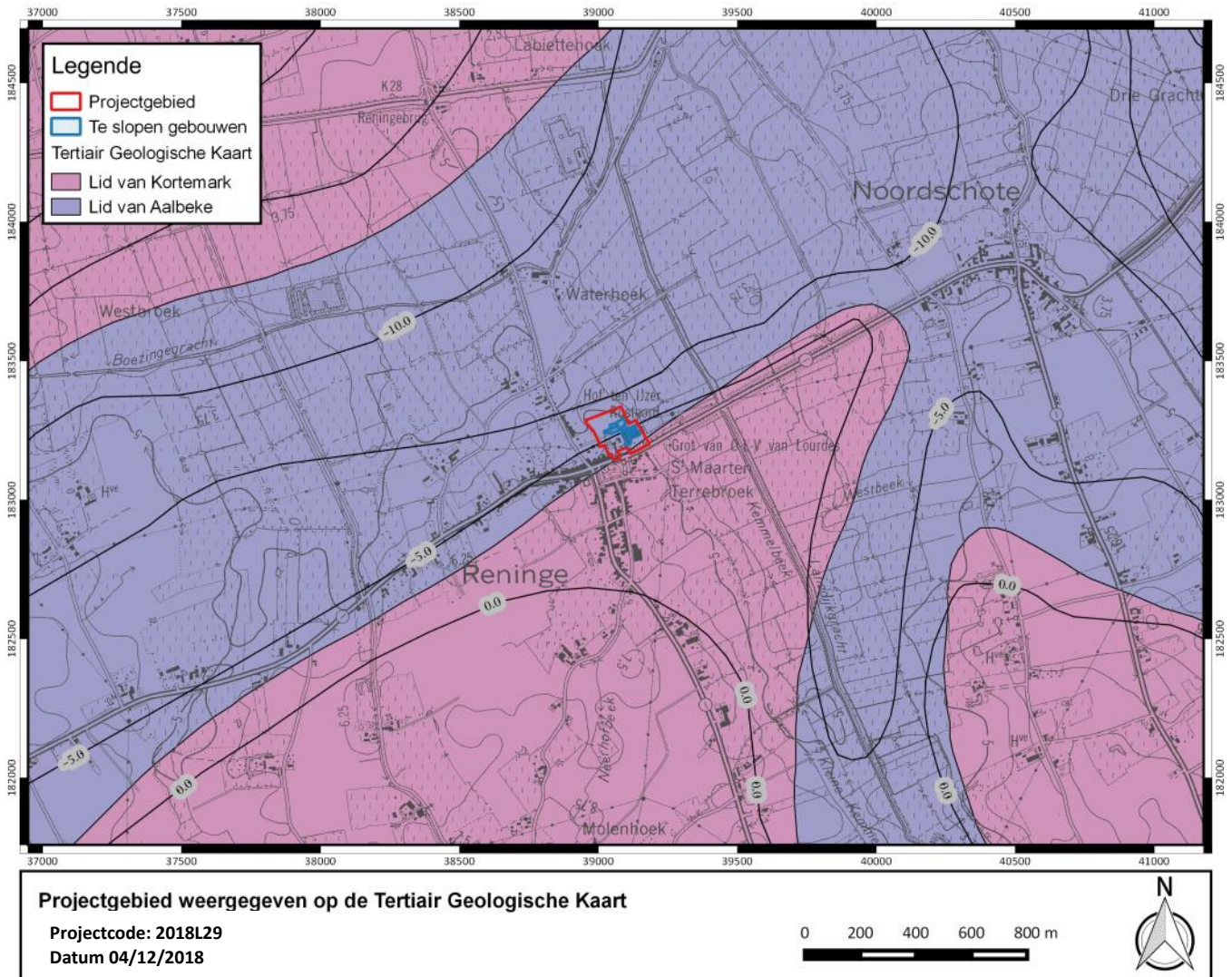
1.2.1.2 Geologie

1.2.1.2.1 Tertiair

Het projectgebied bevindt zich in het Lid van Aalbeke (Formatie van Kortrijk) en het Lid van Kortemark (Formatie van Tielt). De Formatie van Kortrijk bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingsmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingsmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

Het Lid van Aalbeke is een fijnsiltige homogene klei, afgezet in een rustig open-shelf milieu. Het manifesteert zich vaak als een grijze plastische klei die soms fossielen, zandsteenconcreties en laagjes grijs zand bevat. Deze klei wordt uitgebaat voor vervaardiging van bakstenen, dakpannen en siertegels.

De Formatie van Tielt bestaat uit een fijn zandig en zandig marien sediment. Het oudste lid is het Lid van Kortemark en bestaat uit horizontaal gelamineerd fijn zandig grof silt en kleiig-siltig zeer fijn zand. Het is afgezet in de overgangszone tussen de buitenkust en de open shelf.

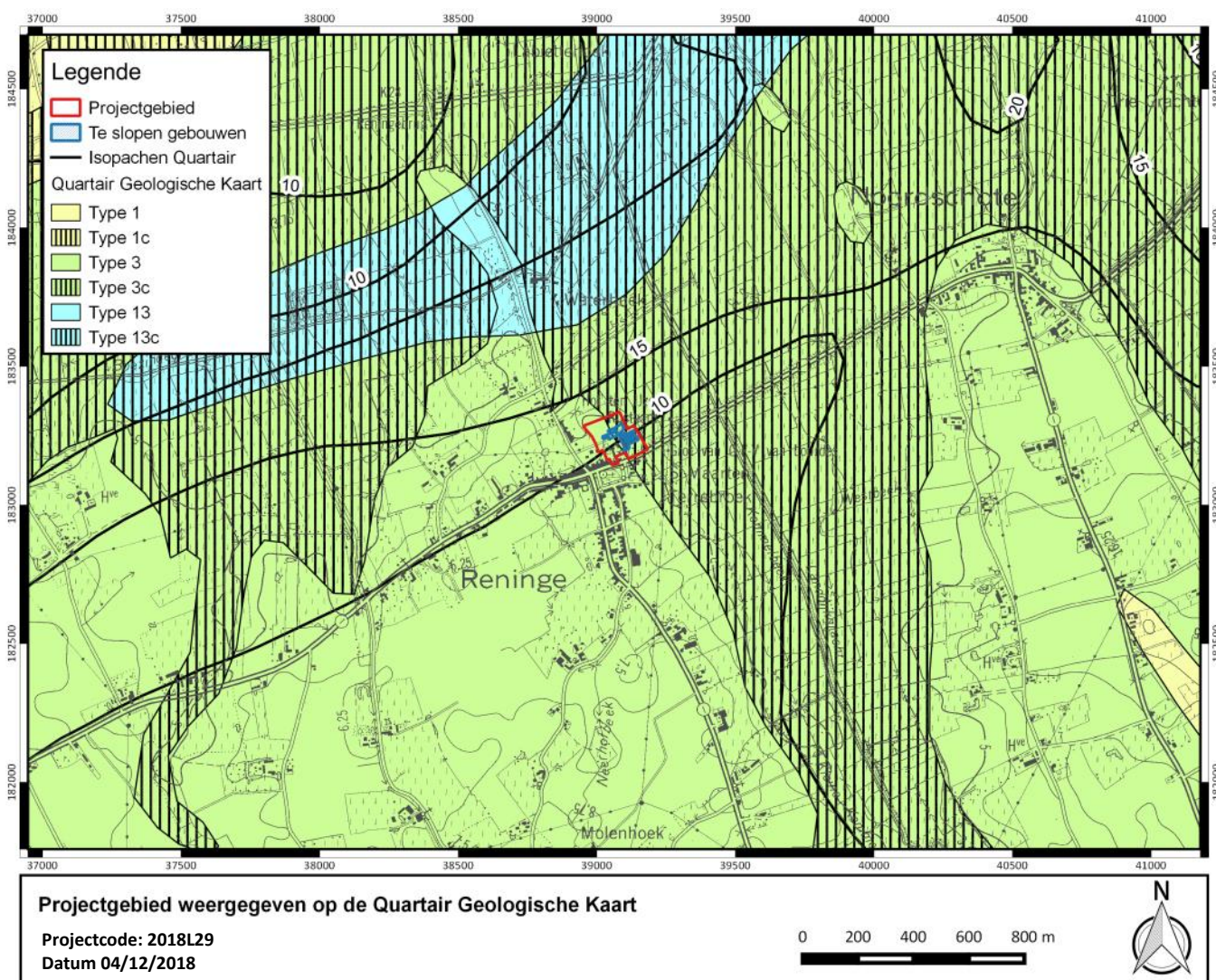

Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (bron: Geopunt).

1.2.1.2.2 Quartair

Het projectgebied is gelegen in Quartair **Type 3** en **Type 3c**. Het **Type 3** bestaat uit een fluviale afzetting van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting uit het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. Deze bestaat uit zandig tot siltig materiaal en kan eventueel hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

Het **Type 3c** kent dezelfde opbouw zoals **Type 3** maar bevat bovenop het eolisch afzette sediment een getijdenafzetting (marien en estuarien) van het Holoceen.

Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (bron: Geopunt).

1.2.1.3 Bodem

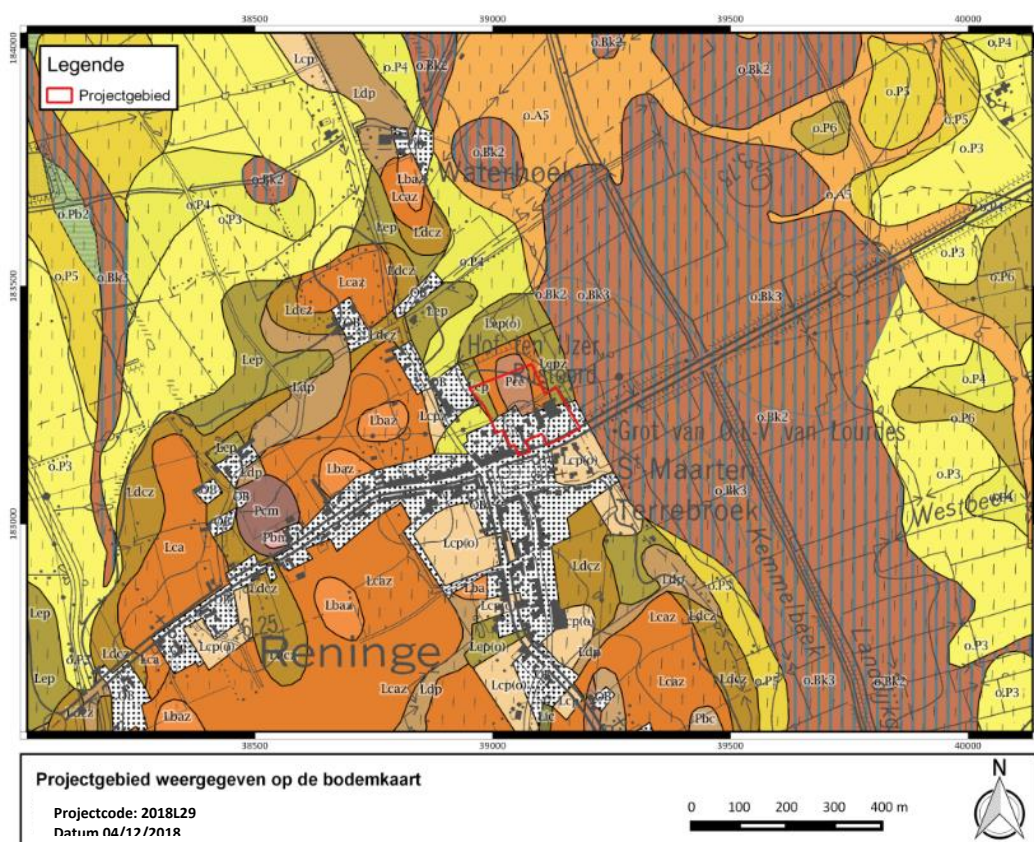
1.2.1.3.1 Bodemtypes

Het bodemtype **Lep** is een natte zandleembodem zonder profiel. Het is een hydromorfe alluviale bodem en is soms kortstondig geïnundeerd in de winter en vochtig in de zomer. De kleur is grijs met roestvlekken en gaat over in blauwgrijs reductiemateriaal dieper dan 80 cm.

Het bodemtype **Lcaz** is een matig droge zandleembodem met textuur B horizont en het moedermateriaal wordt lichter of grover in de diepte. Onder de Ap is een ca. 40 cm dikke E horizont aanwezig of ligt rechtstreeks op de verbrokkelde textuur B. De textuur B kent niet enkel een aanrijking in klei maar ook in sesquioxiden en is een bruin zwaar zandleem. Roestverschijnselen beginnen tussen 80 en 120 cm.

Het bodemtype **Pcc** is een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwvoor is grijsbruin, goed humeus en 25 tot 30 cm dik. De uitlogingshorizont werd vermengd met de bouwvoor tot een homogeen goed humeuze Ap met daaronder een bruingle overgangshorizont. De verbrokkelde textuur B komt voor tussen 50 en 80 cm.

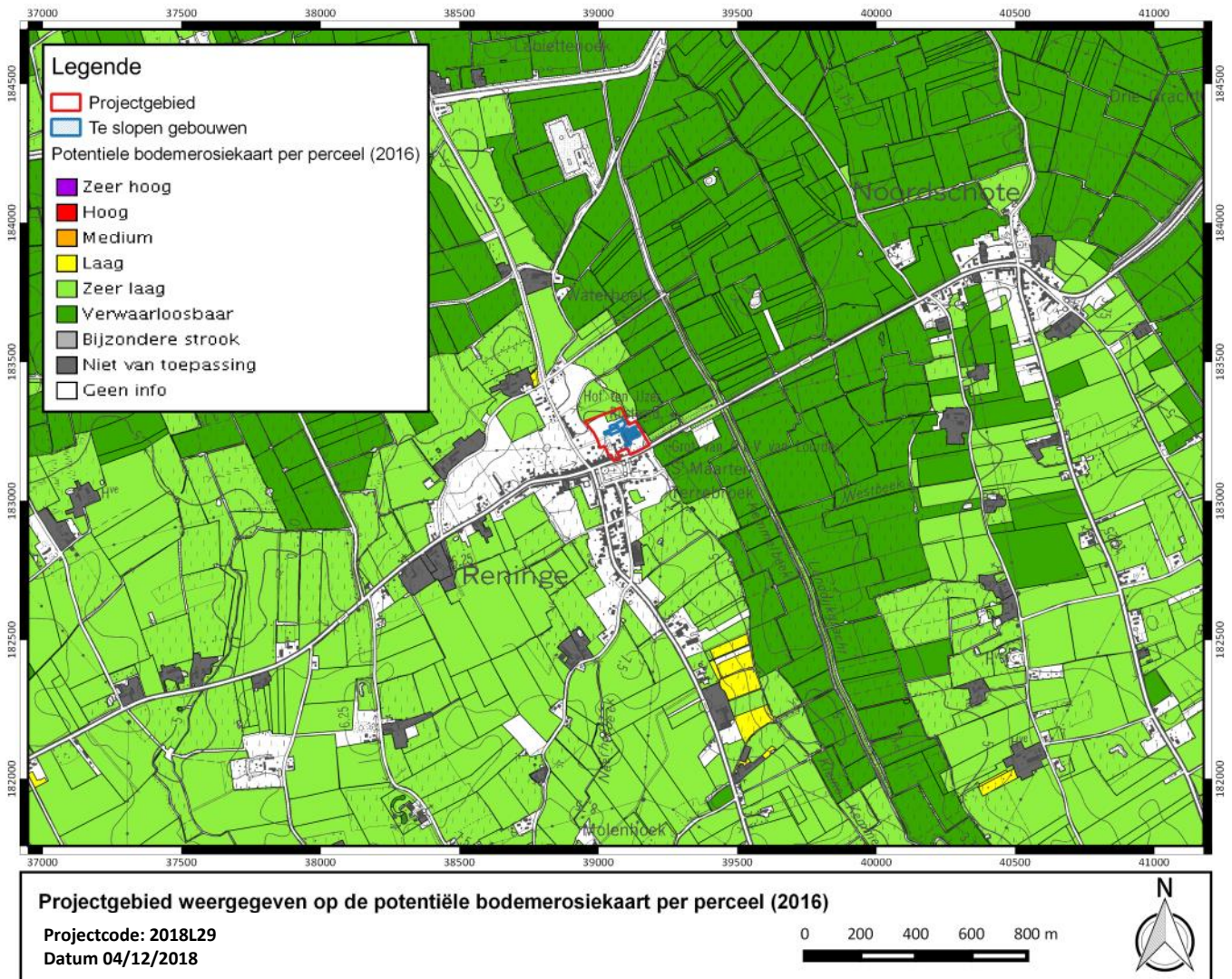
Het bodemtype **Lepz** is hetzelfde bodemtype als **Lep** maar met lichter of grover wordende sedimenten in de diepte. Het bodemtype **OB** is een kunstmatige bebouwde bodem.

Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (bron: Geopunt).

1.2.1.3.2 Bodemerosie

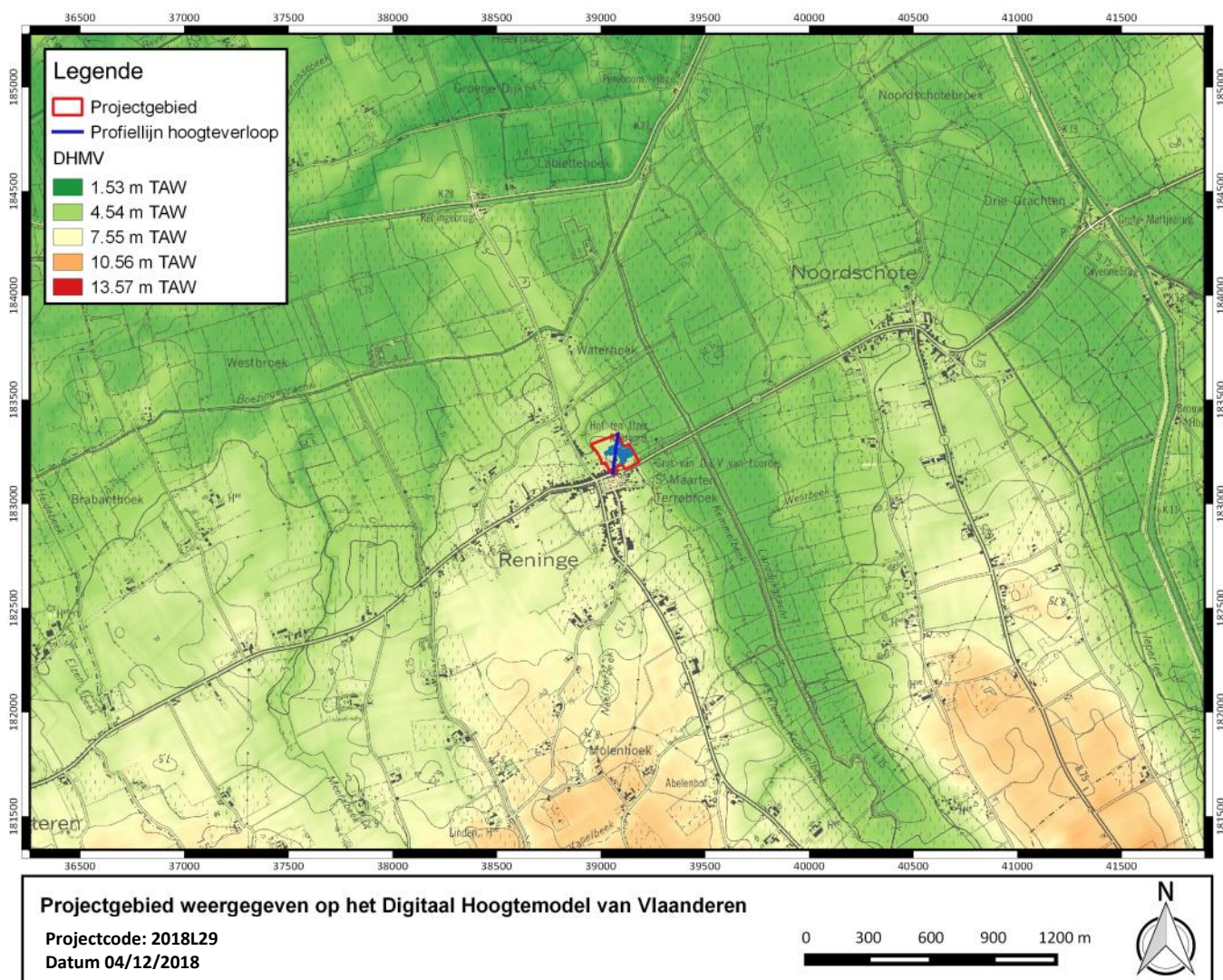
De potentiële bodemerosie is zeer laag tot verwaarloosbaar.

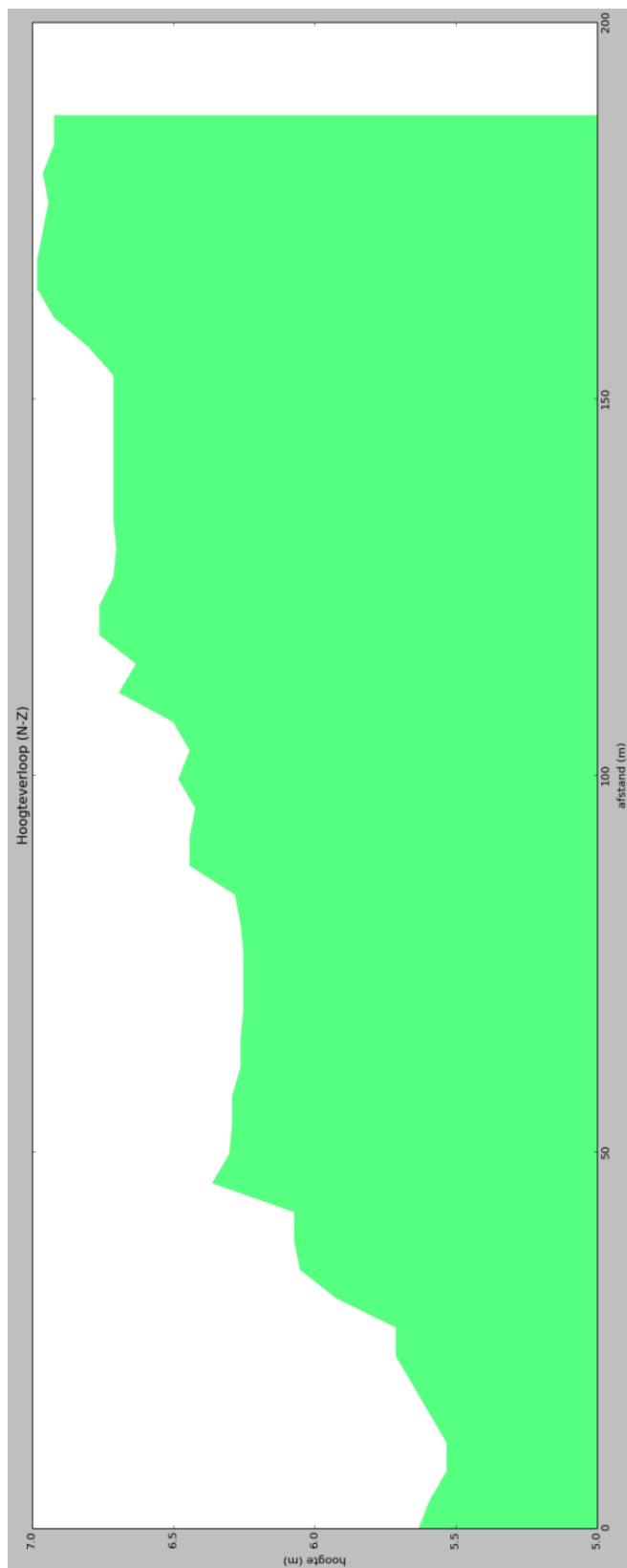
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (2016) (bron: Geopunt).

1.2.1.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop

Het projectgebied is gelegen net langs een alluviale vallei aan de oostzijde. De gemiddelde hoogte is ca. 6,5 m en ligt ca. 5 m hoger dan de alluviale vallei. Het projectgebied kent een helling naar het noorden met een hoogteverschil van ca. 1,5 m.

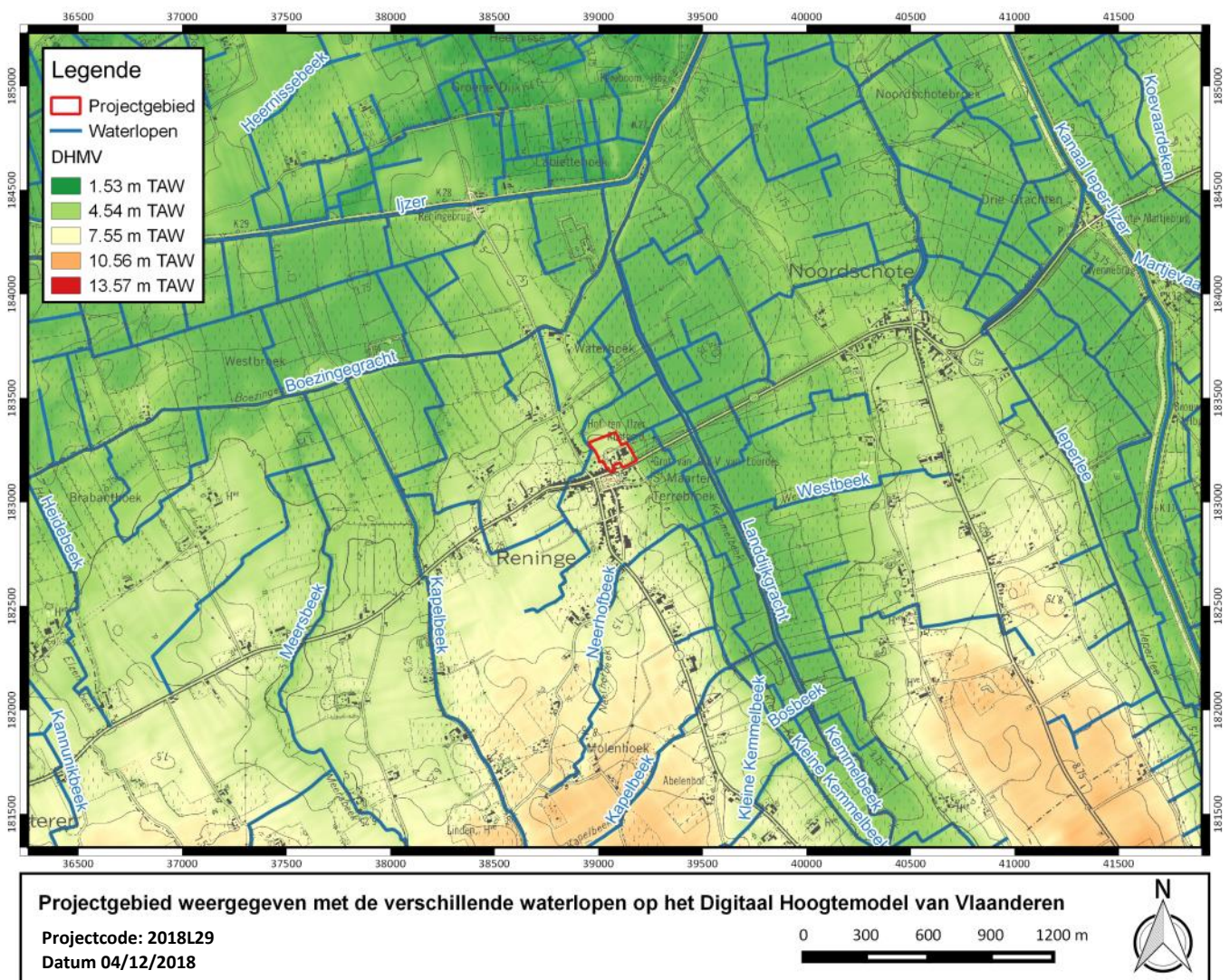
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).

Figuur 12: Hoogteverloop van het projectgebied (van noord naar zuid) volgens de profiellijn weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).

1.2.1.5 Hydrografie

Het projectgebied is gelegen in het IJzerbekken (deelbekken Ieper-Ambacht). Er zijn verschillende grachten en beken aanwezig rondom het projectgebied. Aan de oostzijde stroomt de Landdijkgracht die de kleine vallei volgt. De meeste waterlopen zijn niet genoemd rondom het projectgebied. Aan de noordweselijke punt stroomt zo een niet-benoemde waterloop.

Figuur 13: Projectgebied weergegeven met de verschillende waterlopen op het DHMV (bron: Geopunt).

1.2.2 Gekende archeologische waarden

1.2.2.1 Historisch en cartografisch onderzoek

1.2.2.1.1 Historische achtergrond

De oudste vermelding van Reninge of Reunegem dateert van 877 in een keure van Karel de Kale, waarin wordt bevestigd dat de volledige tiende-inning van Reninge de Noord-Franse abdij van Marichiennes toekomt. Vermoedelijk werd de parochiekerk door voornoemde abdij opgericht. De abdij speelt overigens een belangrijke rol in de ontginning van het Reningse. Mogelijk bestond er reeds in de 9de eeuw een grafelijke versterking tegen de Noormannen. De schenking van een hoeve te Reninge door graaf Boudewijn VI getuigt van het feit dat het dorp reeds vroeg grafelijk bezit was. Gedurende de middeleeuwen kent het grondgebied verschillende leenheren.

In de 14de eeuw heeft Reninge reeds een bloeiende lakenindustrie. Echter, ten gevolge van aanhoudend geweld gedurende de 80-jarige oorlog (1568-1648) is het dorp ca. 1584 nagenoeg ontvolkt. Na de verovering van de Spaanse landvoogd Alexander Farnese leggen de Spaanse troepen in 1584-1591 een verdedigingslinie aan ten westen van de IJzer en de Ieperlee om het achterliggend poldergebied te beschermen tegen de hervormingsgezinden van Oostende. Als onderdeel van deze verdedigingslinie wordt het Fort de Cnocke opgebouwd, die ook gedurende de 17de eeuw van strategisch belang blijft. In 1627 laat de familie Villain een kasteel bouwen in het dorp. Sinds de Vrede van Aken (1668) behoorde Reninge, als onderdeel van de kasselrij Veurne, tot Frankrijk. Na de Vrede van Utrecht (1713) maakt Reninge deel uit van de Oostenrijkse Nederlanden. Het 'Fort de Cnocke' wordt opgenomen in de 'Bareelversterking'. In 1816 wordt er een zusterklooster gesticht dat in 1833 wordt omgevormd tot kloosters der zusters Annuntiaten.

Op de Ferrariskaart is het dorp Reninge reeds aangeduid met de huidige constellatie die bestaat uit een dorpsplein rond de kerk en aaneengesloten bebouwing aan de Peperstraat en de Zwartestraat. Halverwege de 19de eeuw wordt de ontsluiting naar Reninge aanzienlijk gewijzigd door de aanleg van een rechtstreekse verbinding met Noordschote. De aanleg van de Steenweg Reninge-Noordschoot dateert uit de jaren 1870. In 1883 richten de Zusters Annuntiaten ter hoogte van het projectgebied een nieuwe school op die aanvankelijk dienst deed als meisjesschool. Kort daarop volgde de rechtereuleug die dienst deed als jongensafdeling. Deze school werd in 1891 omgevormd tot 'oudmannenhuis'. De kloosterboerderij stond ten oosten van dit oudmannenhuis en stond in voor het aanleveren van de nodige levensmiddelen.

Het dorp loopt enorme schade op gedurende WO I. Na de Val van Antwerpen trekt het Belgische leger zich terug achter de IJzer en de Ieperlee, waar de frontlijn zich na de Slag aan de IJzer stabiliseert. Reninge, dat dienst doet als kantonnementplaats blijft onbezet gebied, maar ligt op amper 2 km van de frontlinie. In het klooster van de Zusters Annuntiaten wordt het hoofdkwartier van het Belgische Leger gevestigd. Voorts zijn er een aantal verzorgingsposten. Na 4 jaar van aanhoudend oorlogsgeweld worden ca. een kwart van de 400 gebouwen in het Reningse onbewoond verklaard. De Rectrudiskerk gaat in vlammen op na de beschieting van 9 maart 1915. Het 'oudmannenhuis' wordt volledig vernield en werd na de oorlog heropgebouwd. Na de oorlog keerden sommige vluchtelingen terug. Er werden noodklassen ingericht door de zusters. Gedurende de jaren 1920 wordt het dorp heropgebouwd.¹

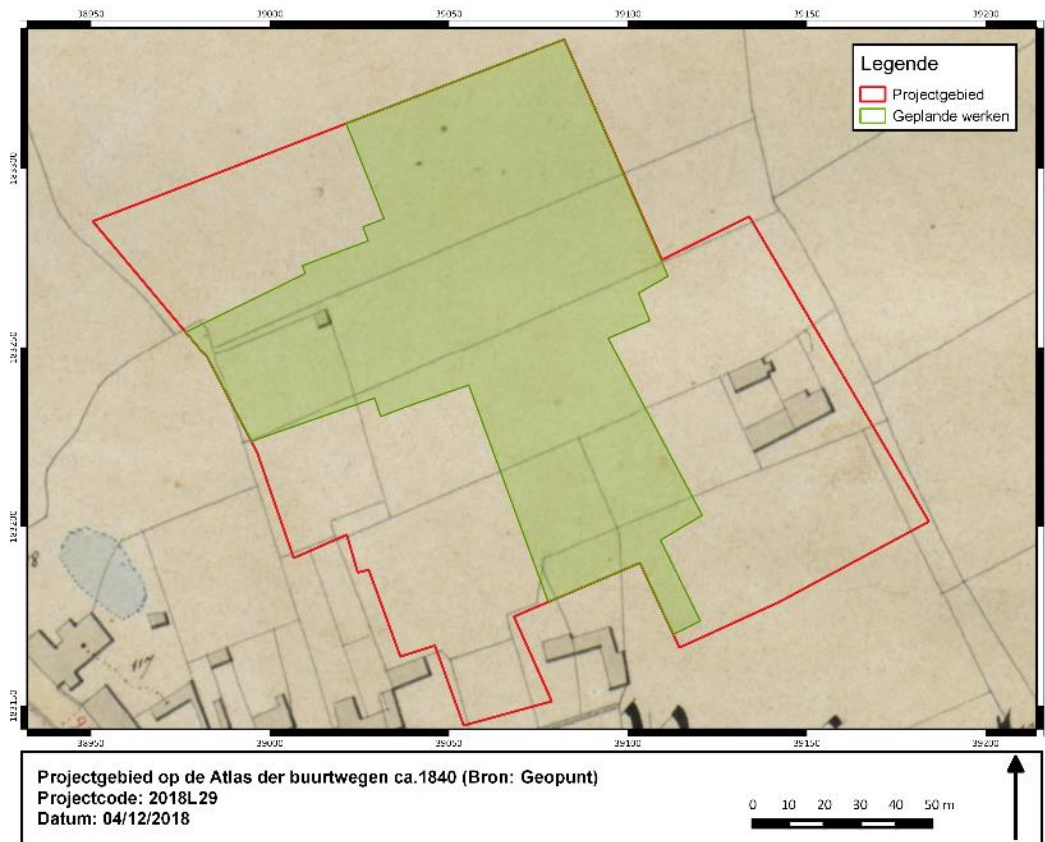
¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Reninge, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121878> (geraadpleegd op 22 november 2016).

1.2.2.1.2 Historische kaarten

Figuur 14: Projectgebied bij benadering weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: KBR)

Het projectgebied is op **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** bij benadering weergegeven op de Ferrariskaart. Jongere kaarten doen vermoeden dat de bebouwing die gesitueerd is aan het dorsplein niet tot het projectgebied behoort en dat er bijgevolg geen stenen bebouwing zichtbaar is binnen het projectgebied. Er zijn wel een ruim aantal houten woningen waar te nemen die omgeven zijn door bomenrijen. Het huidige tracé van de Lo-sstraat ten westen van de locatie is reeds duidelijk merkbaar. De Steenweg Reninge-Noordschoot is nog niet aangelegd en de Rectriduskerk met omliggend kerkhof ligt precies ten zuiden.

Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt)

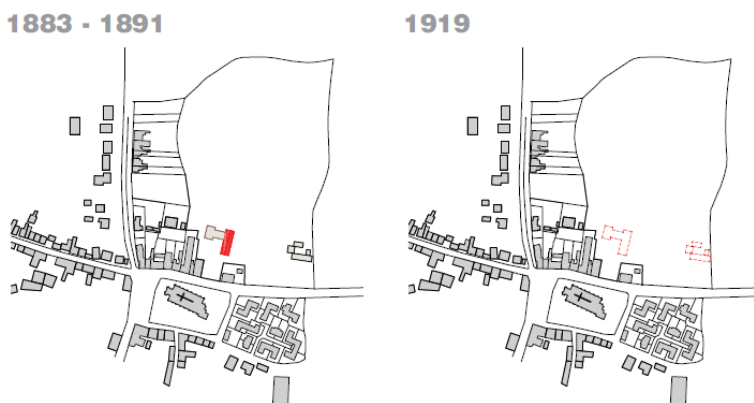
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt)

De Atlas der Buurtwegen en de Popp-kaart vertonen een gelijkaardig beeld. Er is bebouwing zichtbaar in het westelijk deel van het projectgebied. Het gaat hier mogelijk reeds om de gebouwen van de kloosterboerderij van de Zusters Annuntiaten. Het klooster zelf situeert zich in de Ieperstraat en werd opgericht in 1816.

Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van 1883 met aanduiding van de nieuw aangelegde Steenweg naar Noordschote (Bron: COD Sint-Vincentius vzw, Hof Ten IJzer Lo-Reninge, 2009, p.18.)

Op de topografische kaart is de nieuw aangelegde Steenweg naar Noordschote aangeduid. Er is bebouwing in het westelijk deel van de locatie. Het gaat hier om een kloosterboerderij die verbonden is aan kloosteractiviteiten. Het tracé van de Lo-straat is duidelijk zichtbaar.

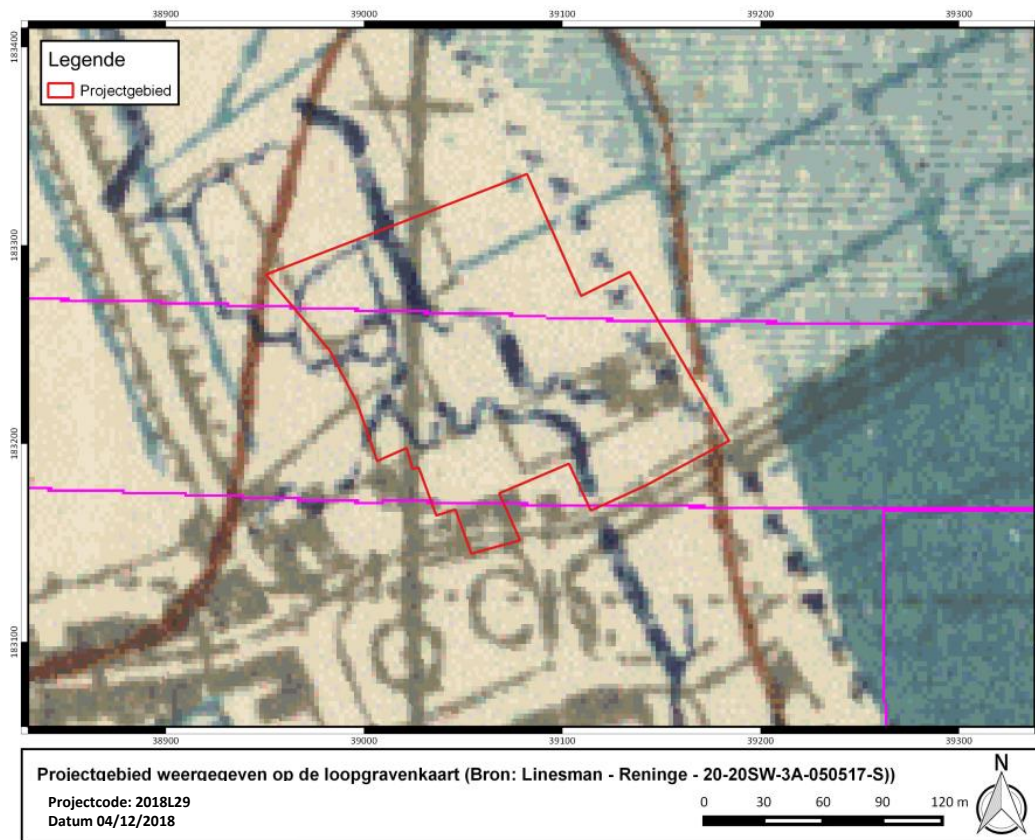

Figuur 18: Toestand site in 1883-1891 en 1919 (Bron: COD Sint-Vincentius vzw, Hof Ten IJzer Lo-Reninge, 2009, p.19.)

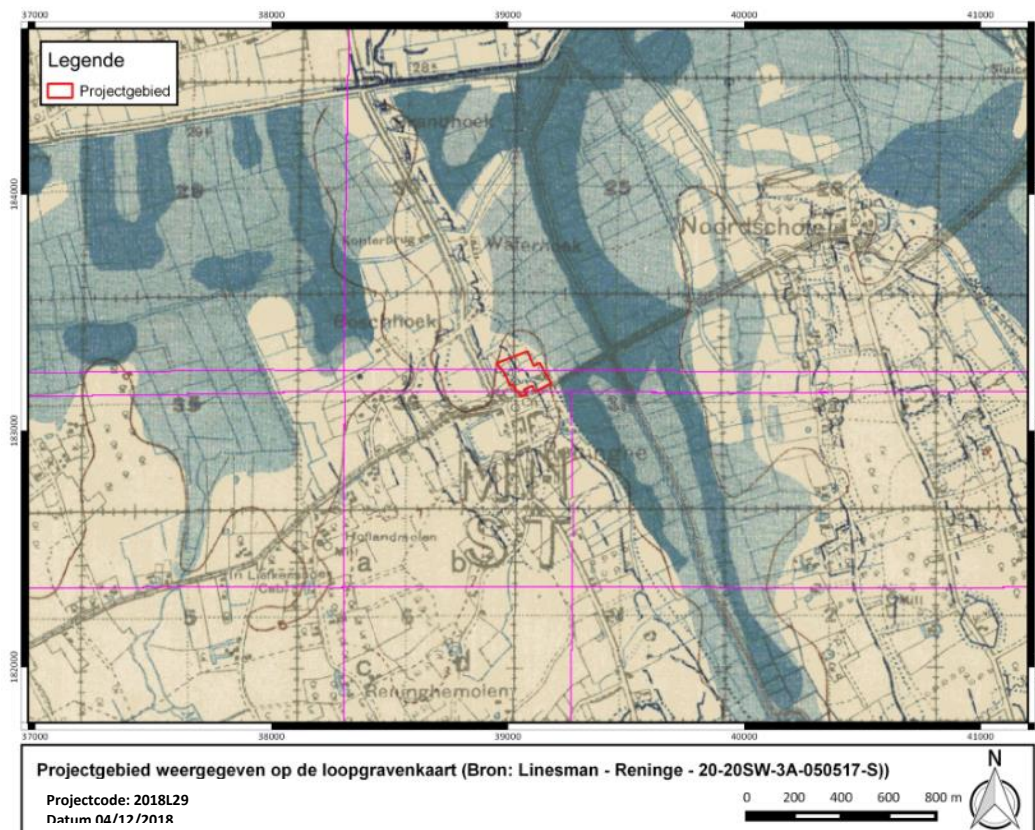
Op het plan van de toestand van de site uit 1883-1991 is ten westen van de locatie een toename van de bebouwing merkbaar. Het gaat om een meisjesschool, gebouwd in 1883, met ten oosten een rechtervleugel voor een jongensschool, gebouwd tussen 1883-1891. In 1991 wordt de school omgebouwd tot een 'oudemannenhuis' door twee zuster Annunciaten en de toenmalige pastoor De Cuyper. Dit werd gefinancierd door Mevrouw Sophie Vallaes waardoor de voorziening de naam 'gesticht Vallaes' kreeg. (De school / oudemannenhuis zijn aangeduid met een rode cirkel) Ten oosten van de locatie situeert zich de kloosterboederij van de Zusters Annuntiaten die levensmiddelen leverde aan het oudemannenhuis. Gedurende WO I werd het gesticht Vallaes volledig vernield. Het oudemannenhuis werd heropgebouwd na de oorlog.

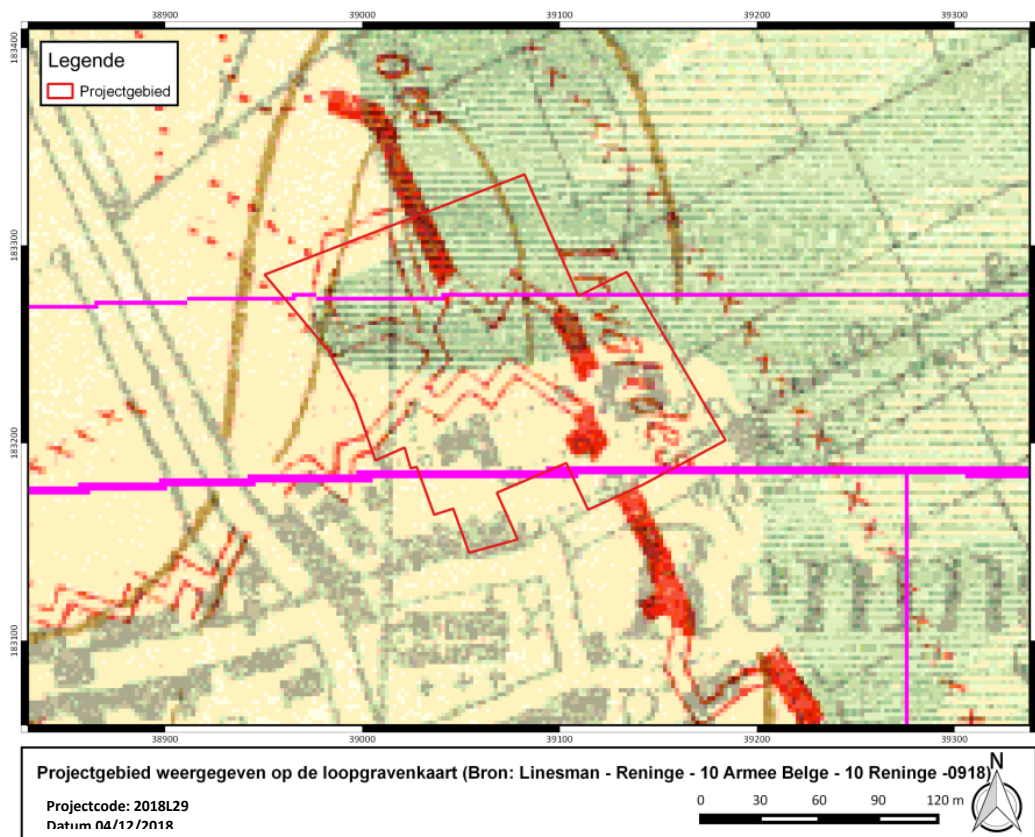
Figuur 19: Vernieling Reninge WO I: kerk met daarboven het vernielde rusthuis, rechts boerderij rondom de verdedigingslinie (Bron: COD Sint-Vincentius vzw, Hof Ten IJzer Lo-Reninge, 2009, p.19)

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de loopgravenkaart (Bron: Linesman - Reninge - 20 - 20SW - 3A - 050517 - S)

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de loopgravenkaart (Bron: Linesman - Reninge - 20-20SW-3A-050517-S)

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de loopgravenkaart (Bron: Linesman - Reninge - 10 Armee Belge - 10 Reninge – 0918)

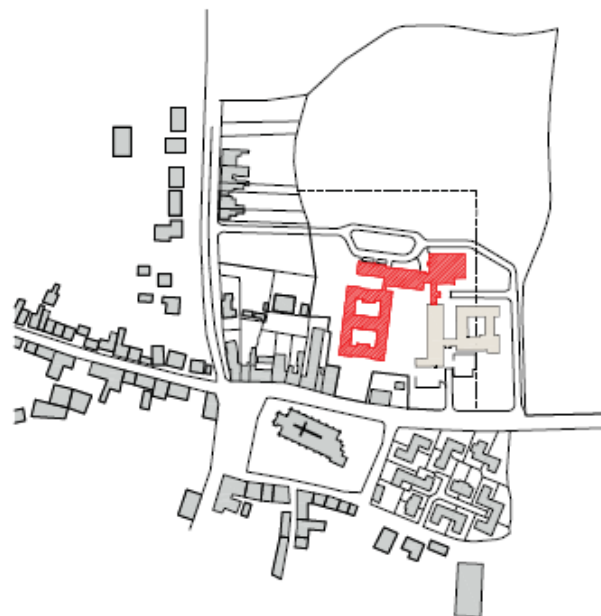
Op de loopgravenkaarten van 1917 is duidelijk het tracé van geallieerde loopgraven zichtbaar binnen het projectgebied. Na de Val van Antwerpen (oktober 1914) had het Belgisch leger zich teruggetrokken achter de IJzer en de Ieperlee, waar de frontlijn zich na de Slag aan de IJzer (18-31 oktober) stabiliseert. Eind oktober 1914 vond de kunstmatige inundatie van de IJzervlakte plaats door opening van de sluizen, om de opmars van de Duitse legers te stuiten. Het onderzoeksterrein situeert zich op een verhoging langs het inundatiegebied van de IJzer. (Figuur 21) Reninge was geallieerd gebied, gelegen 2 km ten westen van de frontlijn. In Noordschote lagen drie jaar lang de eerste linies. Lo en Reninge zagen talloze soldaten frontwaarts trekken. Het hoofdkwartier van het Belgisch leger was gevestigd in het klooster van de zusters Annuntiaten. Gedurende 4 jaar is het dorp slachtoffer van aanhoudend oorlogsgeweld. De dorpskern en een aantal omliggende hoeves worden in puin geschoten. De Sint-Redictuskerk gaat in vlammen op na de beschieting van 9 maart 1915. De volledige bevolking van Reninge werd geëvacueerd in juni 1917. Sommige vluchtelingen keerden reeds aan het einde van de oorlog terug, wanneer het front voldoende was opgeschoven.

Gezien het belang van het onderzoeksterrein in een WO I – context werd beslist om een studie te laten uitvoeren door Birger Stichelbaut. Deze studie is raadpleegbaar als Bijlage 2.

1980

1990

Figuur 23: Toestand site 1980 en 1990 (Bron: COD Sint-Vincentius vzw, Hof Ten IJzer Lo-Reninge, 2009, p.19.)

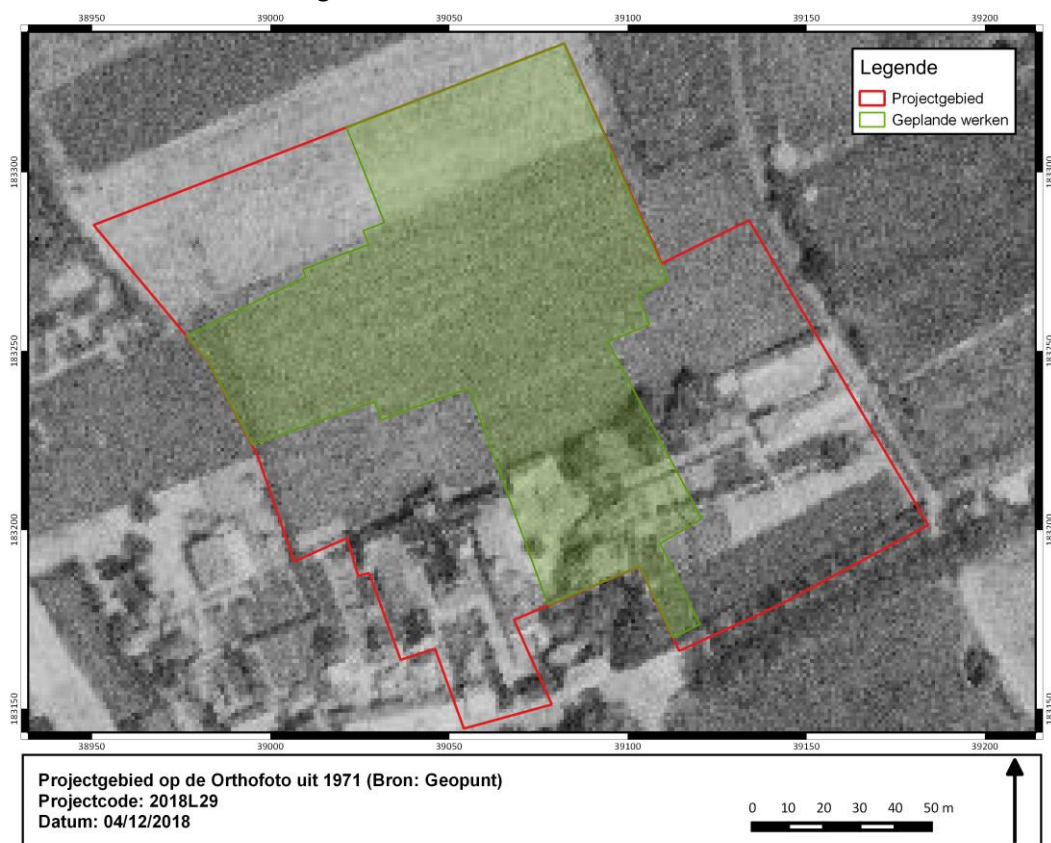
In 1980 werd een deel van de boerderij gesloopt door de aanleg van nieuwbouw klooster + rusthuis. Het L-vormige rusthuis is volledig onderkelderd. In 1990 wordt het rusthuis uitgebreid in het noordelijk deel. (zie Figuur 23). Overigens werd tussen 1980 en 1990 een weg aangelegd doorheen het projectgebied.

Tabel 3: Overzicht van de historische situatie van de historische kaarten.

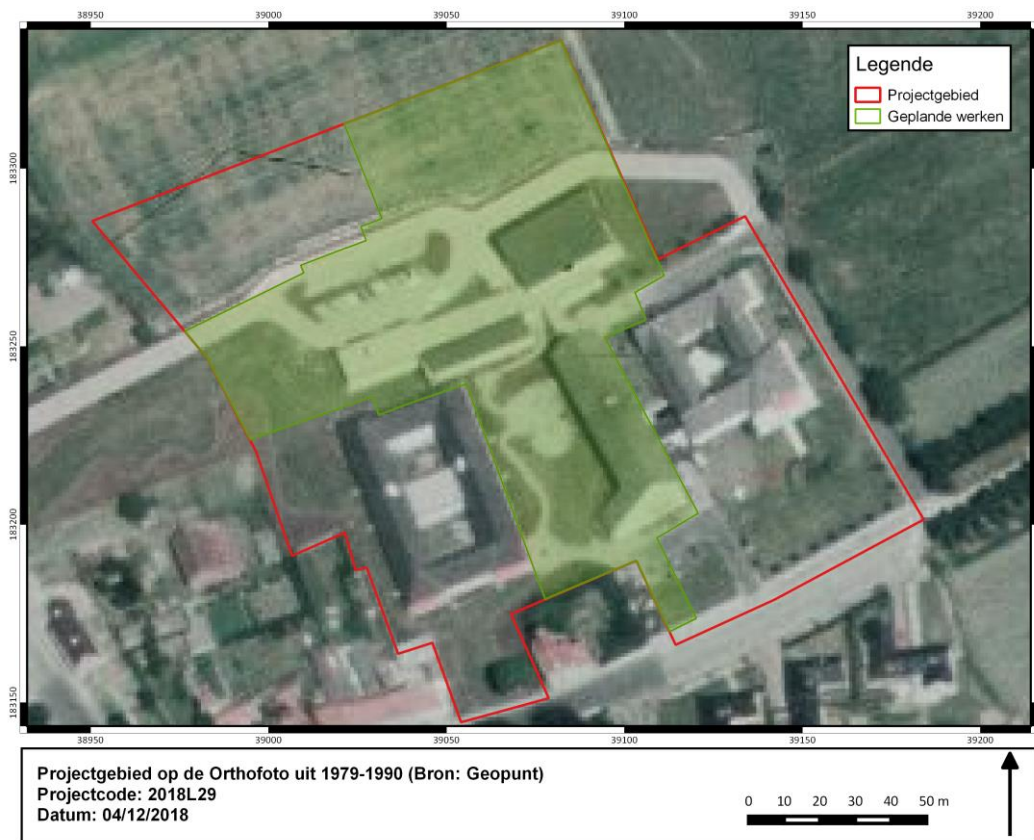
Bron	Jaartal	Historische Situatie
Kaart van Ferraris	1771-1777	Geen bebouwing
Atlas der Buurtwegen	1843-1845	Bebouwing in het oostelijk deel
Popp Kadasterkaarten	1842-1879	Bebouwing in het oostelijk deel
Kadasterkaart	1883	Bebouwing in het oostelijk deel
Plan	1883-1891	Bebouwing in het oostelijk deel en westelijk deel
Plan	1919	Gebouwen vernield door oorlogsgeweld
Loopgravenkaart	1918	Geallieerde loopgraven
Plan	1980	Toename van de bebouwing in het oostelijk deel, bebouwing in het westelijk deel
Plan	1990	Toename van de bebouwing in het noordelijk deel, aanleg van weg doorheen projectgebied

1.2.2.1.3 Huidige gebruik en verstoringen

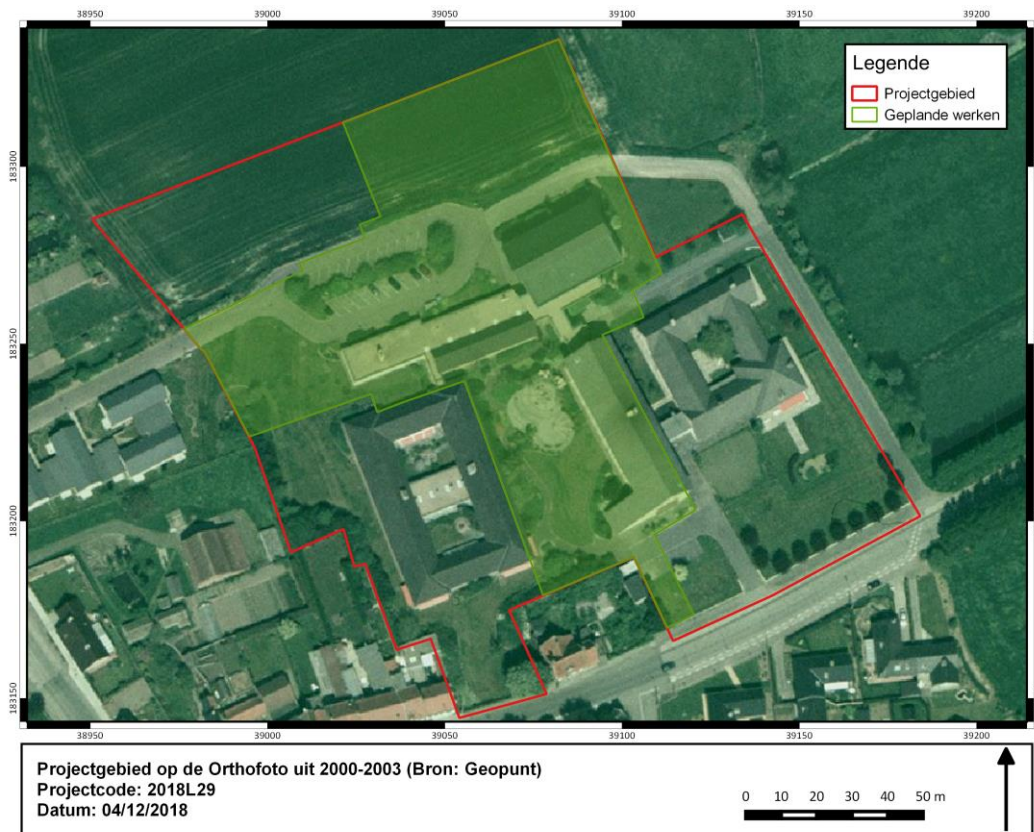
Er is veel evolutie tussen de orthofoto van 1971 en 2015. De orthofoto uit 1971 toont bebouwing in het noordwestelijk deel van de locatie. Het gaat om het oudemannenhuis dat werd heropgebouwd na WO I. In het oostelijk deel van de locatie situeert zich de kloosterboerderij. Gezien de beperkte kwaliteit van de orthofoto is het bouwpatroon echter niet duidelijk waarneembaar. Het noordelijk deel van het gebied bestaat uit grasland. Op de orthofoto van 1979-1990 is er een toename van de bebouwing. De bebouwing in het westelijk deel is geëvolueerd naar een rechthoekige bouwstructuur. Er is tevens een toename van de bebouwing in het noordelijk deel. De kloosterboerderij is gesloopt en maakt plaats voor een rusthuis. Er is tevens een weg aangelegd doorheen het projectgebied. Ook is er verharding tussen en rondom de gebouwen. De gebouwen maken deel uit van Woon- en zorgcentrum Hof Ten IJzer. Op de orthofoto van 2015 is er tevens een rechthoekige bouwstructuur zichtbaar in het noordwestelijk deel van de locatie. Dit is een havenhuis. De aard en de omvang van de bodemkundige verstoringen ij de bouw- en sloopwerken is moeilijk in te schatten. Er kon wel worden vastgesteld dat het L-vormige gebouw naast het 'klooster' volledig onderkelderd is.

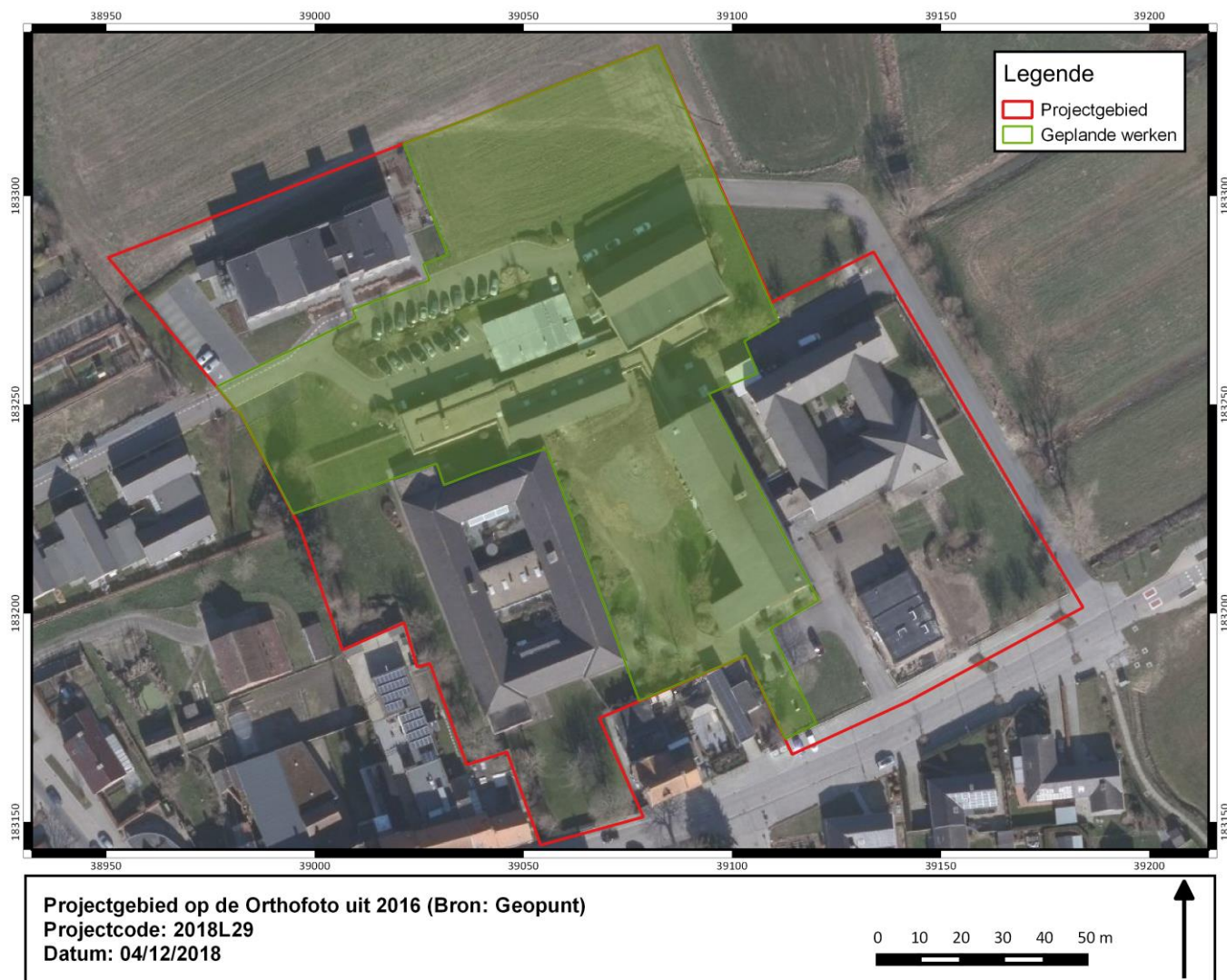
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt)

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt)

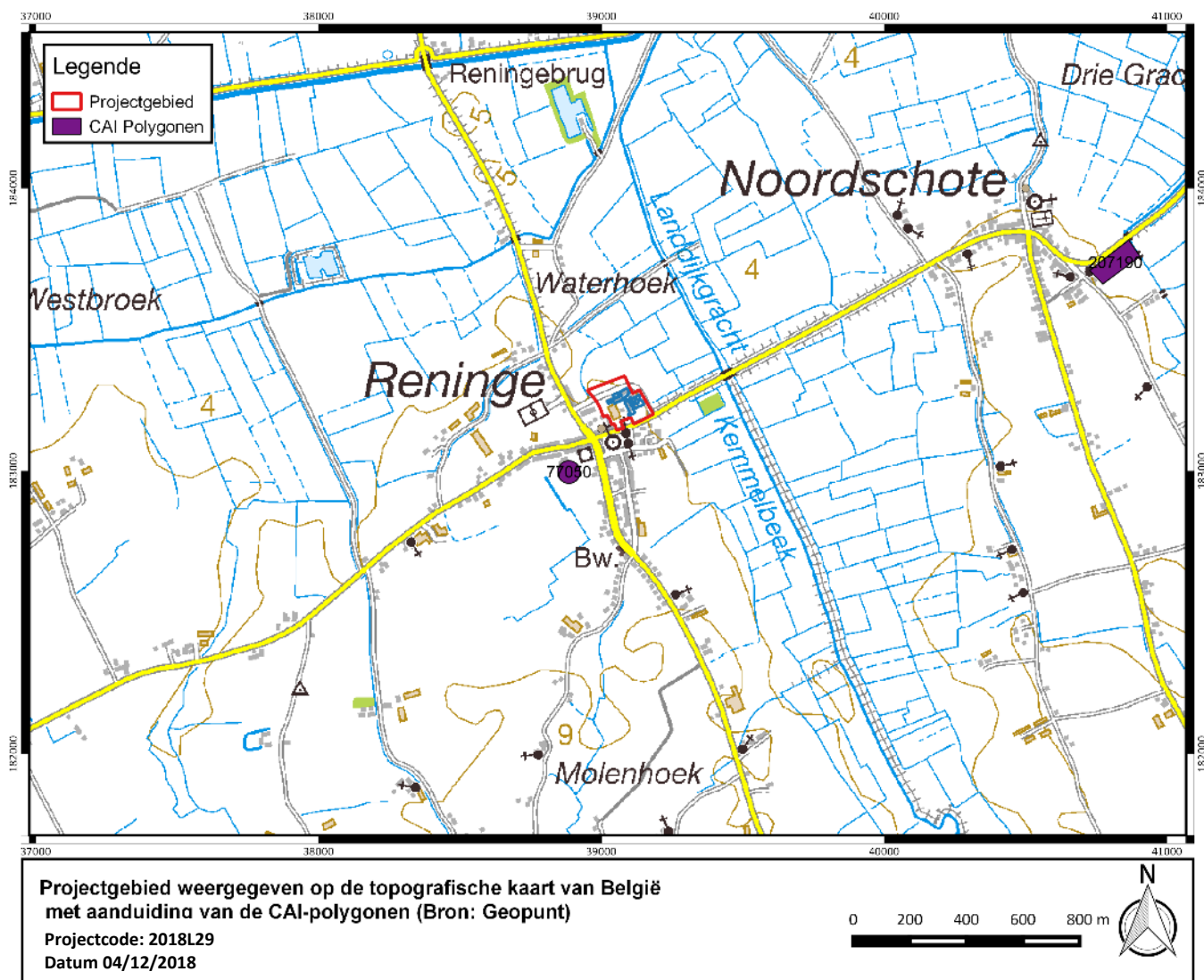
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt)

Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt)

1.2.2.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden

Voor het onderzoeksgebied werden in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed in de nabije omgeving volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld:

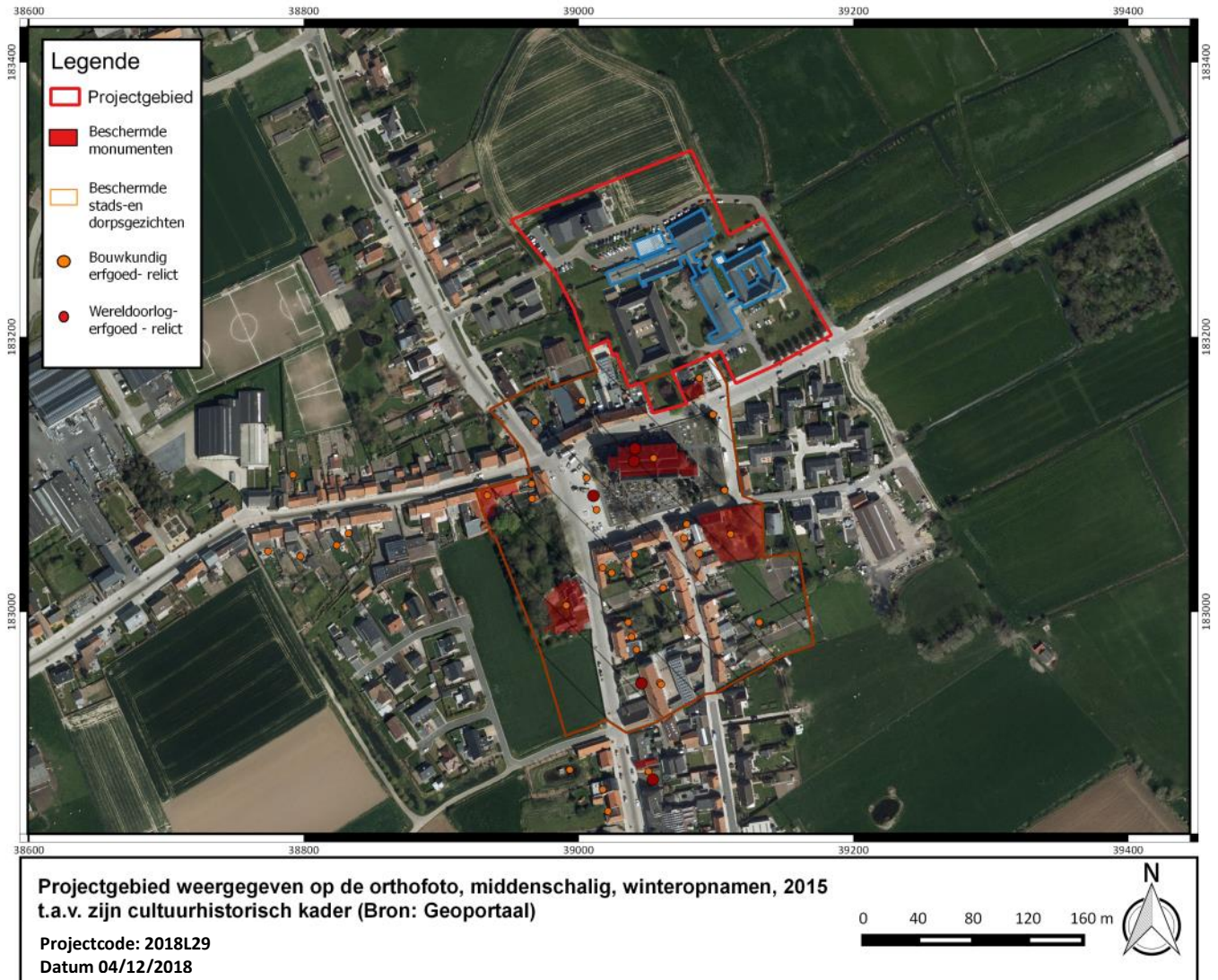

Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België met aanduiding van de CAI-polygonen (Bron: Geopunt)

Tabel 4: Overzicht van de aanwezige CAI.

CAI nummer	Omschrijving
207190	Opgraving (2014, Verdegem, S.); NK: 15 meter <u>Structuur-combinatie</u> Romeinse Tijd: 2 greppels Volle middeleeuwen: plattegrond van een éénschepig gebouw van 20 m bij 6 m. Daarnaast nog andere paalkuilen, waarin nog een tweede constructie kon herkend worden. Middeleeuwen: houtskoolrijke kuilen, greppels, paalkuilen en andere kuilen. Mogelijk dateert een aantal sporen ouder. De datering is gebaseerd op enkele fragmenten grijs aardewerk. Late middeleeuwen: 3 perceelsgrachten WO I: bomkraters, loopgraafsegmenten en schuttersputjes. De vondsten zijn hoofdzakelijk kogels (Frans) en een Duitse Laadstrip en gebruiksmateriaal. – Greppels, gevechts- en verbindingssloopgraven, latrine. Schuilplaatsen en bomkraters. De archeologische vondsten omvatten munitie en andere objecten van de basisuitrusting van soldaten. Deze wijzen allen op de Franse bezetting van het terrein. Bron: Verdegem, S., Van Goidsenhoven, W., archeologische opgraving Noordschoteplein (Lo-Reninge), Ruben Willaert rapport 70, Sijsele.
77050	Opgraving (2004, De Wilde, M.); NK: 15 meter Volle middeleeuwen: motte met donjon (militaire functie), 18 meter brede circulaire gracht met binnendoorsnede van 30m. Late middeleeuwen: Alleenstaand lusthof – de motte wordt in de 13de eeuw vervangen door een residentieel gebouw aan de voet van de motte. 16de eeuw: Op de plaats van de ronde toren uit de 13de eeuw werd een ander gebouw geplaatst met rechthoekig grondplan, onbekende functie. 17de eeuw: huidig kasteel Bron: Dewilde, M. en F. Wyffels, 2006: the forgotten motte of Reninge, in: Les Cahiers de l'Urbanisme Hors-Série. Sept. 2006, p. 56-59

1.2.2.3 Projectgebied gesitueerd ten aanzien van zijn landschappelijk en culturele kader

Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 t.a.v. zijn cultuurhistorisch kader (Bron: Geoportaal)

De dorpskom van Reninge, grotendeels ten zuiden van de locatie geldt als beschermd stads-en dorpsgezicht. Net ten zuiden van de locatie ligt de onderpastorie of kapelanie Sint-Rictrudisparochie die dateert uit het interbellum. Deze kapelanie geldt als bouwkundig erfgoedrelict en beschermd monument. Binnen het projectgebied situeren zich geen bouwkundige erfgoedrelicten.

1.3 Conclusie

De opdrachtgever plant een gedeeltelijke sloop van haar bestaande infrastructuur en de nieuwbouw van assistentiewoningen aan de Steenweg Reninge-Noordschote te Lo-Reninge. De werken omvatten de sloop van een groot deel van de bestaande bebouwing, de constructie van nieuwe assistentiewoningen met bijhorende nutsleidingen en de aanleg van nieuwe groenzones.

Deze ingrepen impliceren bodemingrepen van variërende diepte over quasi de gehele oppervlakte van het plangebied. Hierdoor is het bodemarchief over een groot deel van het plangebied bedreigd.

Landschappelijk gezien is het plangebied gelegen op de overgang tussen de polders van de IJzervallei en een uitloper van de West-Vlaamse heuvels. De Quartairgeologische kaart geeft het projectgebied weer op de overgang tussen twee profieltypes. Namelijk op de grens tussen laat-Pleistocene, eolische afzettingen enerzijds en Holocene getijdenafzettingen anderzijds. De bodem staat in hoofdzaak gekarteerd als matig droge zandleem. In het noordoosten en zuidwesten van het plangebied bevindt zich een strook natte zandleem.

De historische en cartografische studie wijzen op een terrein dat zeker al sinds de 18e eeuw bebouwd is. Hoewel niet nauwkeurig te georefereren, indiceert de Ferrariskaart de aanwezigheid van een aantal houten huizen. Vanaf de tweede helft van 19e eeuw wordt het terrein ingenomen door de schoolgebouwen van de zusters der Annuntiaten om eind 19e eeuw uit te groeien tot een rusthuis.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog kwam het terrein in het geallieerde hinterland van het front te liggen. Reninge en bijgevolg ook de toenmalige infrastructuur op het plangebied werd grotendeels verwoest en werd in de jaren '20 van vorige eeuw terug opgebouwd.

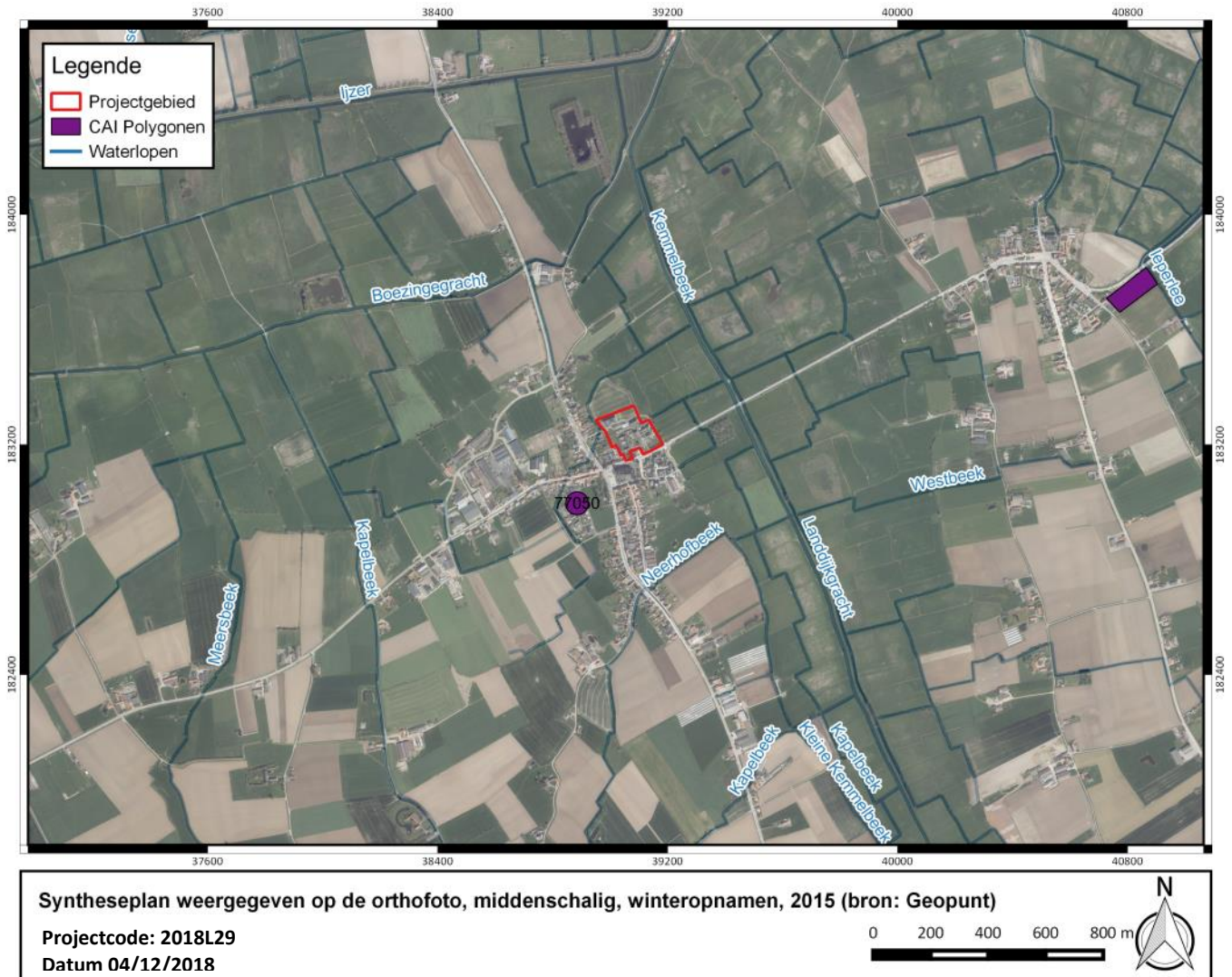
Meest relevant voor het huidige projectgebied is de prospectie en daaropvolgende opgraving in 2014 door Simon Verdegem in Noordschote². Tijdens deze opgraving werden resten uit de Romeinse periode, volle middeleeuwen, late middeleeuwen en Eerste Wereldoorlog aangesneden.

Gelet op deze hoge trefkans inzake resten uit verschillende relevante periodes dringt verder onderzoek, in de vorm van proefsleuven, zich op in het geval van Reninge- Hof Ten IJzer.

Er kon echter ook worden vastgesteld dat een deel van het terrein met zekerheid verstoord is. Het L-vormige rusthuis ten westen van het klooster blijkt immers volledig onderkelderd.

Op basis van de gegevens van dit bureauonderzoek wordt geadviseerd voor een archeologienota met uitgesteld traject waarbij een fasering in acht wordt genomen waarbij elke fase zal leiden tot een nota. Indien nodig wordt het archeologisch traject per fase verder gevolgd tot de onderzochte fase kan worden vrijgegeven.

¹ VERDEGEM S., 2014, Archeologische opgraving Noordschoteplein (Lo-Reninge), Ruben Willaert rapport 70

Figuur 30: Syntheseplan weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt)

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

Deel 4: Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht van de geplande werken (zie afzonderlijk aangeleverd pdf-bestand)

Bijlage 2: Luchtfotografisch onderzoek (zie afzonderlijk aangeleverd pdf-bestand)

Bijlage 3: Overzicht van kaarten en plannen

Projectcode	2018L29
Onderwerp	Reninge Hof ten ijzer
Plannummer	1
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	04/12/2018

Plannummer	2
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	04/12/2018

Plannummer	3
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	04/12/2018

Plannummer	4
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Visualisatie geplande werken
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend

Plannummer	5
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Weergave zone die bedreigd wordt
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	04/12/2018

Plannummer	6
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Traditionele Landschappenkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	04/12/2018

Plannummer	7
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Tertiair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	04/12/2018

Plannummer	8
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Quartair Geologische kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	04/12/2018

Plannummer	9
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	04/12/2018

Plannummer	10
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Potentiële bodemerosie / perceel
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	04/12/2018

Plannummer	11
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	04/12/2018

Plannummer	12
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Hoogteverloop
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	04/12/2018

Plannummer	13
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Waterlopen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	04/12/2018

Plannummer	14
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Ferrariskaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1771-1777

Plannummer	15
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Ca. 1840

Plannummer	16
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Popp-kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1842-1879

Plannummer	17
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1883

Plannummer	18
Type plan	Grondplan
Onderwerp plan	Toestand in 1883-1891 & 1919
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend

Plannummer	19
Type plan	Luchtfoto

Onderwerp plan	WO I
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1919

Plannummer	20
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Loopgravenkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Mei 1917

Plannummer	21
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Loopgravenkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Mei 1917

Plannummer	22
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Loopgravenkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	September 1918

Plannummer	23
Type plan	Grondplan
Onderwerp plan	Toestand site 1980 en 1990
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend

Plannummer	24
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1971

Plannummer	25
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend

Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1979-1990

Plannummer	26
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2000-2003

Plannummer	27
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2015

Plannummer	28
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	CAI
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	04/12/2018

Plannummer	29
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Cultuurhistorisch kader
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	04/12/2018

Plannummer	30
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Syntheseplan
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	04/12/2018